

SLOVENSKI NAROD

zbaia vsak dan popolno, izvršiti nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Manj fraz, več dela!

Beogradski „Trgovinski glasnik“, ki velja za najbolje informirani gospodarski dnevnik naše države, prinaša, kakor poročamo tudi na drugem mestu, senzacionalno gospodarsko vest, da bo naša letošnja zunanjetrgovinska bilanca — pasivna.

Ta vest bo vzbudila v naših gospodarskih krogih precejšnjo konsternacijo in če ne konsternacijo, pa vsaj zanimanje za vzroke tega stanja. Priznati moramo, da je tudi nam prišla vest popolnoma nepričakovana, ker smo računali na dosedanj napredek ter bili prepričani, da bo letošnji sušič še večji kakor je bil lanski. Vse gospodarske prilike govore za to, da mora naša zunanjetrgovinska bilanca rasti in napredovati. Naenkrat pa pride vest o predstojajoči pasivni bilanci!

Ni pač vse v redu! To je prva konstatacija, ki jo je lahko storiti. Naša vlada ni posvetila temu vprašanju dovolj paznje in smotrene protiakcije. Naš finančni minister je v zadnjem času bopustil. Moral je neprestano potovati po raznih reprezentativnih slavnostih, kjer naravno ni mogel študirati n. pr. ravno zunanjetrgovinske bilance. Pa tudi ostali ministri so v zadnjih dveh, treh mesecih dokazali, da znajo imenitno govoriti, pa tudi potovati in se zabavati po raznih letoviščih, da pa so nekoliko pozabili na stvarno in smoteno delo „bodi v parlamentu, bodi v resorih.“

Vsak dan je časopisje polno izjav o „narodnem sporazumu“, zlasti g. Stepan Radić deklarira fraze o ljudski suverenosti in o drugih stvareh, ki ne morejo pomagati našemu dinarju v Zürichu niti za eno točko višje, naši trgovinski bilanci pa niti za en dinar k aktivnosti.

Narodna skupščina je letos preživela nekoliko predolge počitnice. Marsikateri zakon bi se bil dal uzakiniti, in sicer predvsem zakoni socialnega in gospodarskega značaja. Mesto tega pa se je rajši podvžala za nazadnjaškim in nesmiselnim tiskovnim zakonom, ki ubija časnikarsko svobodo in s tem politični napredek našega naroda.

Na vse strani se pošiljajo ekspedicije, drage parlamentarne in druge delegacije, ki stanejo ogromne denarje. Pred mesecem se je oglasil beogradski publicist, ki je pokazal na zapravljivost v raznih resortih in trdil, da bi se s primerno štedljivostjo naš državni proračun lahko znatno znižal in izboljšal. Ta njegov klic je pa ostal le klic vpjočega v puščavi. Prepričani smo, da bi se dalo s primernim štedenjem v naš državni proračun vnesti vse drugačne postavke, kakor danes v njem stasio. V Beogradu je zavladala nekaka preobsejna domišljavost, kakor da smo velika država in da se ta velikost mora izraziti tudi v velikih, nepotrebnih, luksuznih in potratnih izdatkih.

Finančno ministrstvo se je v veliko vmeo vrglo na ukazano stabilizacijo dinarja. Pridno intervenira na beogradski borzi in ne dovoli, da bi dinar pokosil niti za točko. Dobro je to, ako se hoče dosledno izvajati vprašanje stabilizacije in naš dinar stabilizirati. Vsaka finančna politika je dobra, če je le dosledna in smotrena. Toda ravno zato dela na stabilizaciji dinarja se zdi, da so kompetentni krogi v finančnem ministstvu pozabili na drugega činitelja naših financ, to je na zunanjetrgovinsko bilanco. Denar je izraz moči gospodarskih sil in te gospodarske sile so pač priznane prva stvar, kateri mora finančno ministrstvo posvetiti vso pažnjo. Razpoložba mora z natančnim materialom, da lahko ukloni nastopajoče izrodke in odpravi pasivne presežke.

Danes ni več tajno, da bo naša trgovinska bilanca pasivna in to v prvi vrsti radi trgovinskih pogodb in radi carinske tarife, ki so se sklenile v zadnjem času. Mesto da bi bil vrhovni pravac vsake carinske in trgovinske politike pravac aktivne trgovinske bilance, torej skrb za trgovinskim presežkom, se je koncediralo na vse strani carinske in trgovinske olajšave, ki nam prinesejo poleg sramote še pasivnost in s tem večje ali manjše poslabšanje našega danes dobrega gospodarskega položaja.

Nekaj ni v redu! In to v vladi, kjer manjka delavnosti. Skrajni čas je, da zapustimo teren demagoških fraz in da se tako narodna skupščina kakor vlada poloti pozitivnega dela.

AVSTRIJSKO-ITALJANSKI KONFLIKT
Dunaj, 7. oktobra. s. Avstrijska vlada je poslala Italiji pismeno noto, v kateri obzira napade, ki jih je izrekel poslanec dr. Ellenbogen v parlamentu. Zdi se, da s tem korakom avstr. vlada zadeva ureja.

Radić postane minister

Radikali nezadovoljni radi Radićevih indiskretnih izjav. — Klerikalci silijo v vlado. — Stabili zirana vlada naj bi izvedla drugo leto kraljev o kronanje.

— Beograd, 8. oktobra. (Izv.) Danes ob 8. zjutraj so odpotovali v Topolo St. Radić, njegova soproga Mařenka, Karlo Kovačević in dr. Maček, da položijo v imenu hrvatskega naroda venec na grob kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja. Danes je Beograd izgubil svojo senzacijo. Nastala je prava politična tišina. Jutranji beogradski listi objavljajo v daljših izvečkih včerajšnje Radićeve izjave o avdienci na dvoru. Značilna je okolnost, da se St. Radić bahato hvali okrog, da tudi krona želi, da on vstopi v vlado RR kot podpredsednik.

Drugače Radiću precej naklonjena „Politika“ danes na podlagi točnih informacij ugotavlja, da vlada veliko nezadovoljstvo proti Radiću v radikalnih krogih. Zlasti je veliko nezadovoljstvo zato, ker Radić govori, da želi tudi kralj njegov vstop v vlado kot ministrski podpredsednik. Radić je bil v svojih izjavah o poteku avdience zelo indiskreten, kar je izzvalo v radikalnih krogih splošno kritiko in obsodbo. Nekateri radikalni krogi računajo tudi na to, da se mogoče Radiću izpolni njegova želja, če se končno izvede na Pašića velik pritisk. Splošno je treba računati, da Radić vendarle vstopi v vlado, toda ne kot min. podpredsednik, marveč kot minister brez portfelja. Nekateri listi napovedujejo, da pride prihodnji teden do formalne demisije vlade RR. Po neki kombinaciji dobre radićevci še eno ministrsko mesto. Baje se jim poveri

prometno ministrstvo, kjer računajo s sigurnostjo, da odstopi sedanjí prometni minister Anta Radojević, proti kateremu vlada odkrito nerazpoloženje v samih radikalnih krogih. Klerikalci so poslali v Beograd svoje agente, da sondirajo teren za njih aspiracije glede vlade.

— Zagreb, 8. oktobra. (Izv.) Beogradski dopisnik „Novosti“ priobčuje daljšo informacijo o rekonstrukciji vlade ter razmotriva tudi vprašanje vstopa zastopnikov Slovencev, to je v prvi vrsti zastopnikov SLS. Po zatrdilu tega dopisnika je verjetno, da se to vprašanje ne reši sedaj, temveč šele spomladi. V vrstah SLS ne taje, da ima dr. Korošec popolnoma svobodne roke za edino mogočo rešitev definitivne stabilizacije vlade. Nekateri radikalni krogi ne taje potrebe, da je tudi parlamentarna večina Slovencev zastopana v vladi. Govore, da bi taka vlada, ki bi predstavljala pravo koalicijo Srbov, Hrvatov in Slovencev imela izvesti na spomlad ali začetkom poletja prihodnjega leta kronanje Nj. Vel. kralja. Po informacijah dopisnika zagrebških „Novosti“ se je zadnji čas v krogih SLS pojavilo več struj, od katerih levičarska zahteva politiko ostre opozicije proti današnjemu režimu, zlasti proti radićevcem, dočim struja dr. Korošca zastopa politiko, da se po možnosti vzdržujejo čim boljše zveze z opozicijo na eni strani in na drugi strani z radikali.

Optimistično razpoloženje v Locarnu

Prvi oficijelni sestanek Briandain dr. Luthra. — Mussolini pride v Locarno. — Nemčija priznana kot velesila.

— Locarno, 7. oktobra. (Izv.) Najvažnejši politični dogodek današnjega dne je bil prvi sestanek zun. ministra Brianda in državnega kancelarja dr. Luthra. Ta sestanek je dal povod za najobsejnejše komentarje in politična razmotrivanja. Razgovor med obema vodilnima državnikoma dveh doslej si sovražnih držav je trajal podrugoro uro. Briand se je zelo povoljno izrazil o uspehih razgovora, Briand je zlasti omenjal visoko inteligenco in kulturno izobrazbo nemškega kancelarja, s katerim je mogoče mirno sodelovanje. Državni kancelar dr. Luther je po Briandovem prepričanju odkritosrčen državnik, ki stremi za tem, da se vsa eventualna sporna vprašanja med Nemčijo in Francijo rešijo mirnim potom.

Prvi sestanek francoskega ministra z nemškim kolegom smatrajo vsi za pozitiven uspeh, da se končno odstranijo vsa nesporazumjenja in da pride do sporazuma v vprašanju arbitražnih pogodb med Nemčijo in Francijo. Na eni ter Francijo in Belgijo na drugi strani. Načeloma se bodo rešila vsa politično gospodarska vprašanja. Tako je danes optimistično razpoloženje v Locarnu.

— Zeneva, 7. oktobra. Bernska brzojavna agencija javlja, da sta Chamberlain in Briand izjavila italijanskemu delegatu Scialoi, da je prisotnost Mussolinijeva na varnostni konferenci zaželjena.

— Locarno, 7. oktobra. Sporazum o varnostnem aktu je s stališča mednarodnega prava gotov. Glavna točka nesporazumljenja je odstranjena. Nemškemu delegatu dr. Gausu kot strokovnjaku se je posrečilo obnoviti pozicijo Nemčije kot velesile. Nemci so dosegli uspeh s tem, da je Nemčija v mednarodni politiki priznana za enakopravno in s tem je indirektno razveljavljeno načelo versailleske mirovne pogodbe, ki je do ločevalo Nemčijo nasproti drugim velesilam stališče poražene države.

Vprašanje evropske carinske unije

Washingtonska interparlamentarna konferenca predlaga carinsko unijo v Evropi. — Stališče Jugoslavije

— Pariz, 7. okt. (Izv.) Pariški listi kratko javljajo o poteku mednarodne interparlamentarne konference v Washingtonu. Razvila se je živahna debata o problemu evropske carinske unije.

Nemški delegat Braun je med drugim izjavil: Sedanjí položaj v Evropi znači nazadovanje za 80 do 100 let. Evropa mora nujno preiti k politiki gospodarske solidarnosti. Evropska carinska unija bi ne bila naperjena proti Združenim državam Severne Amerike, Amerikanski izdelki bi se kakor doslej ravno tako uvažali v Evropo. V tem smislu je nemški delegat Braun podal tudi konkretne predloge.

Angleški delegat Benn je bil proti predlogu. Češkoslovaški delegat dr. Medinger je izjavil, da ni še čas za carinsko unijo v Evropi.

Na konferenci so splošno pozornost vzbudila izvajanja jugoslovenskega delegata.

Razpust češkoslovaškega parlamenta

Nove volitve 15. novembra. — Proračun sprejet.

— Praha, 8. oktobra. (Izv.) Narodna skupščina je po 10 dnevni proračunski debati sprejela v vseh podrobnostih državni proračun in finančni zakon za leto 1926. brez vsakih sprememb. Proračun je bil predložen nato senatu in nadaljno odobrenje. Najvažnejša je bila debata o govorih gospodarskih problemih in investicijah.

Ker se vladna koalicija ni mogla zopet zdelati, so se razpustili poslanci.

grama narodne skupščine, bo skupščina dne 16. t. m. razpuščena. Nove volitve bodo razpisane za 15. novembra t. l. Vprašanje razpusta senata še ni definitivno določeno.

Obnoveitev pogajanj z Grško

— Beograd, 8. oktobra. (Izv.) Naš doslej na dopustu bivajoči poslanik v Atenah Panta Gavrilović je danes dolgo časa konferiral z zunanjim ministrom dr. Nincićem. V soboto odputuje v Ateno. Poslanik Panta Gavrilović je — zdel od zunanjega ministra natančno navodila za nadaljevanje diplomatskih pogajanj med našo državo in Grško v svrhu sklenitve prijateljske zavezniške pogodbe.

RAZMERE V RADIKALNEM KLUBU

Beograd, 7. oktobra p. »Reč« prinaša pod naslovom »Med radikali« nastopno informacijo: V radikalnih krogih se opaža vedno večja razdvojenost in delitev skupine. Daljša odsotnost Pašića je ustvarila možnost, da so se pojavile razne klike in koterije v radikalnem klubu, da se vidno afirmiralo s svojimi idejami in dobivajo večji vpliv v vodstvu strankarske politike. Vsak uplivnejši član v radikalnem klubu ima svojo skupino in svojo politiko. Posebno se opaža diferenciacija po pokrajinah in lokalnih interesih. Obstojajo skupine vojvodinskih, bosanskih, hrvatskih, dalmatinskih, južnosrbskih in šumadinskih radikalov. Vsak od njih ima svoje poglede na politična in drž. vprašanja in svoje kandidate za ministrske in podministrske položaje. Ta razdvojenost je toliko in tako očividna, da izziva dnevno spore v klubu samem, pa tudi med posameznimi ministri. Intrigriranje se razvija uspešno in prihaja baš te dni do vrhunca. »Reč« navaja kampanjo, katero vodi radikalna skupina okoli »Političnega glasnika« proti drž. podtajniku v ministruvju šum in rud Kujundžiću, kateremu očita, da je prišel na to mesto samo zato, ker je zet podpredsednika vlade Marka Gjurčića. Današnja »Politika« objavlja pismo dr. Vlade Andrića, ki ob tem povodu piše, da je Kujundžić prišel na položaj podtajnika samo po zahtevi bosanskih radikalov.

NAČRT BALKANSKEGA VARNOSTNEGA PAKTA IN ITALIJA

— Rim, 7. oktobra. I. Agencija Volta objavlja poslužbeni komunik, v katerem se omenja zadnje izjave jugoslovenskega zunanjega ministra dr. Nincića o možnosti ustanovitve balkanskega varnostnega pakta. Po informacijah, katere je omenjena agencija dobila iz kompetentnega mesta, je se predgovodaj pomisljati na to, da bi balkanske države sklenile tak pakt, ker obstojajo med njimi še razne zapreke, ki se ne dajo tako lahko odpraviti. Po sodbi italijanskih diplomatskih krogov bo mnogo uplivalo na stabilizacijo priklj na Balkanu ureditev jugoslovensko-bolgarskih odnosov in predstojajoči razgovori med Jugoslavijo in Grško. Ako se bo to uredilo, bodo vlade na Balkanu pričele razgovore o varnostnem paktu, ki se bodo vršili najbrže v Carigradu. S tem bo politična atmosfera v bližnji bodočnosti za stalno razčiščena.

NEUGODEN MEDNARODNI POLOŽAJ BOLGARSKE

— Sofija, 7. oktobra. r. Pred nekaj dnevi se je vršilo v Burgasu zborovanje demokratske stranke, ki se ga je udeležilo več tisoč kmetov. Govorila sta Frenski in Malinov, voditelja demokratske stranke in cele opozicije. Govornika sta naglašala, da je stališče Bolgarske v inozemstvu zelo neugodno. Naglašala sta potrebo, da se končno vlada spametuje ter napravi red v državi, da bi tako spoznalo inozemstvo, da se notranje razmere v Bolgarski konsolidirajo. To je neobhodno potrebno in je mogoče, če doseže potom sporazum s ostalimi parlamentarnimi skupinami. Malinov in ostali govorniki so želi s svojimi izjavami živahno odobravanje.

REVIZIJA BANK IN ZAVAROVALNIC

— Beograd, 8. oktobra. (Izv.) V finančnih in bančnih krogih je razširjena informacija, da vlada izvrši revizijo nad vsemi bankami in zavarovalnicami, ako imajo po \$ 80 srb. trgovin. zakona naložene svoje rezerve v dobro obrestujočih se državnih papirjih. Denarni zavodi, ki naj bi ustrezali tej zahtevi, bodo pozvani na odgovor.

POLJSKA ZAHTEVA UDELEŽBO RUSIJE NA VARNOSTNI KONFERENCI

— Berlin, 7. oktobra. (Izv.) »Berliner Tageblatt« javlja, da namerava poljski zunanji minister Skrzynski na varnostni konferenci v Locarnu, ko bo prišlo na dnevni red vprašanje vzdržnih meja, predlagati, da se Rusija pozove na posvetovanje in sodelovanje.

NOVA KOMUNISTIČNA ZAROTA

Budimpešta, 7. oktobra. s. »Magyar Ország« sporoča, da je policija odkrila drugo komunistično zaroto, ki je oprta na parafelno akcijo budimpeštanskih komunistov, hotela v čehu pri tamošnjih rudarjih izvesti boljševeški puč. Niti tega kompota se stekajo baje pri bivšem vojnemu ministru v Karolyjevem kabinetu polkovniku Linderju. Policija je izvedla v več stanovanjih hišne preiskave in našla dva zaboja komunističnih listin. Podrobnosti preiskave se niso znale.

ŽELEZNIŠKI PARK ZA IZVOZ VINA

— Beograd, 8. oktobra. (Izv.) Prometno ministrstvo je odredilo vsem postajam v vinorodnih krajih, da postavijo izvoznika vina na razpolago potrebno število železniških vozov. Svoječasno izdana dovoljenja na podlagi starega tarifa ostanejo v veljavi.

ODDAJANJE KOLODVORSKIH RESTAVRACIJ NEMCEM

— Beograd, 8. oktobra. (Izv.) Poslanec dr. Gregor Žerjav je interveniral v prometnem ministruvju ter odločno protestiral proti oddaji kolodvorskih restavracij Nemcem. Direktor državnih železnic v Ljubljani dr. Borke je prispeval v Beograd ter je danes konferiral s prometnim ministrom.

TURČIJA PRIPRAVLJENA ZA VOJNO

Carigrad, 7. oktobra. a. Iz Angore poročajo, da se turška vlada mrzlično pripravlja za vojno. Javno je, da pride do spopada z Anglijo, za katerega se smatra, da je neizogiben. Turška armada 12 divizij je popolnoma pripravljena. Iz Rusije prihaja neprestano nov vojni material. Zagotavlja se, da je Rusija formalno obljubila svojo pomoč Turčiji. V slučaju spopada z Anglijo prevzame vrhovno poveljstvo Dievad paša.

Borzna poročila Ljubljanska borza

Lesni trg.
Doge hrastove 1 hl., pol hl., četrt hl. frc. meja denar —, blago 190, 140,90, tramonte frc. meja —, 320, hrastovi hlodi od 30 cm napr. frc. u. p. —, 480, Bukova drva 1 m dolž, suha frc. n. p. 5 vag. denar 17,50, 17,50, 17,50.

Zitaj trg.
Pšenica domača frc. Lj. denar 260, blago —, kuruza medij, nova frc. Čakovac —, 215, kuruza okrogla drobna dušljiva par. Lj. —, 195, kuruza v storžih par. glav. post. —, 75, kuruza nova okt. nov. dec. 100 odstotkov kasa pri sklepanju par. slavonska post. —, 122,50, kuruza stara par. sremska post. 185, —, fižol ribničan frc. Lj. 315, —, fižol mandolan frc. Lj. 295, —, fižol prepeličar frc. Lj. 345, —, fižol beli prebran frc. Postojna trz. 300, 310.

Vrednote.
70dstot. invest. posoj. iz leta 1912 denar 82, blago —, 2 in polodst. drž. renta za vojno škodo denar 333, blago 342, Celjska p. 201, 205, Lj. kr. bka. 225, 240, Merk. bka. 101, 102, 101, Pr. hr. št. 1005, 1012, Kred. zavod 175, 185, Strojne tovarne 123, 126, Trboveljska p. d. 356, 365, Združene pap. 121, 130, Stavbena d. d. 165, 180, Šešir d. d. 126, 148, 4 in polodst. zast. 1. kr. dež. banke 20, 25, 4 in polodst. kom. zad. dež. banke 20, 25.

Zagrebska borza

Dne 8. oktobra — Sprejeto ob 13.
Devize: 1084—1092, Praga 166,125 do 168,125, Pariz 260,60—264,60, Newyork 56,02 do 56,62, London 272,42—274,42, Trst 225,28 do 227,68, Berlin 13,36—13,46, Dunaj 789,40 do 799,40.

Valute: dolar 55,32—55,92, lira 224,30 do 226,70.
70dst. invest. posoj. 1921 77,50, 2 in polodst. drž. renta za ratno štetu 321—322, Centralna banka 11, Hrv. eskomptna bka. 129—130, Kreditna banka Zagreb 132—133, Hipotekarna banka 73—73,50, Jugobanka 108—109, Prastrediona 970—980, Slavenska banka 49—50, Eksploatacija 45—52, Drava d. d. Osijek 250, Sečerana, Osijek 510—520, Isis d. d. 71, Nihag 40, Gutman 40—42, Slavveks 140—150, Slavonija 53,53,50, Trboveljska 345—355, Union, paromlin 440, Vevče 120.

Inozemske borze.

— Curih, 8. oktobra. Predborza: Beograd 9,175—9,20, Pariz 23,95—24,05, Newyork 518,25—518,75, Milan 20,80—20,85, Praga 15,35—15,41, Dunaj 73,10—73,20.
— Trst, 8. oktobra. Predborza: Beograd 44,10—44,20, Pariz 114,50—115, London 120,50—120,70, Newyork 24,80—24,90, Praga 73,50—73,70, Curih 479—482, Dunaj 350 do 360.

Dr. Ivan Šusteršič

Sporadične vesti, ki so se pojavljale v časopisu, so že leto dni naznanjale, da je dr. Ivan Šusteršič, bivši deželni glavar Kranjske, voditelj SLS pred in med vojno ter dolgoletni poslanec v dunajskem parlamentu, hudo bolan in da je treba računati z njegovim bližnjim koncem. Vesti so se v zadnjem času poslabšale. Čez poletje je iskal dr. Šusteršič zdravja v Bolcanu na Južnem Tirolskem, od koder se je na jesen napotil v Radence, mence, da mu bodo slovenski vrelci povrnili zdravje. V Radencih pa ga je nenadoma zadela kap. Prepeljali so ga morali v Ljubljano. Bolezen je napredovala in pred dnevi je dr. Šusteršič padel v agonijo, iz katere ga je večer zvečer rešila smrt.

V trenutku, ko smrtna kosa pokosi nasprotnika, minejo strankarske razlike in moč stoji pred nami, kakor ga moramo gledati s pravičnega zgodovinskega stališča. Kdo bi mogel tajiti, da je z njim preminula najmarkantnejša politična osebnost predvojnih Slovencev? Naj je sodba o njegovih političnih metodah in o njegovem političnem programu, ki je bistveno nasprotoval nacionalnemu napredku Slovencev, še tako ostra in odločna, v okvirju svojih programov, za SLS kot njen vodja je storil tako v organizatoričnem kakor v političnem pogledu toliko, kakor nihče pred njim in za njim. Slovenska politika pred dr. Šusteršičem je bila neurejena. Z njim se je še le pojavila stranka, ki je natančno in do vseh podrobnosti vedela, kaj hoče in ki je tudi te svoje cilje uresničevala s skrajnimi sredstvi. Ta vsestranska politična brezobzirnost, koje ostrino je moralo okusiti v prvi vrsti slovensko napredno učiteljstvo ter prenašati tudi ostalo slovensko napredno občinstvo, je prva značilnost dr. Ivana Šusteršiča, kot voditelja predvojne SLS. Skrivnost njegovih in njegove stranke uspehov tiči ravno v tem brezobzirnem, skrajnem partizanstvu, ki ga je pred njegovim pojavom v slovenski politiki niso poznali.

Dr. Ivan Šusteršič je bil kot oseba kakor ustvarjena za voditelja. Kot tak je znal ravnavati s kapricioznim strankarskim aparatom, kakor nihče pred njim. Bil je mojstrski organizator klerikalne stranke med Slovenci, zvest izvrševatelj smernic Mahničeve in Jegličeve ideologije. Nekaj impozantnega in močnega je bilo v njegovi naravi, kadar je ukazoval in ko ni trnel nobenega ugovora. Politika mu je bila prejšnja stvar, kakor pa prepričanja. Odtod tisti veliki konflikt, ki ga je moral na tistem bojevališču z ranikim dr. Krekom v socialnem vprašanju in sploh glede pojmovanja stranke, ker je dr. Šusteršič zagovarjal način ukaznega dirigiranja stranke brez ozira na množice, dočim se je dr. Krek zaljubljal v ljudskega tribuna, ki hodi od vasi do vasi, od človeka do človeka. Dr. Šusteršič ni bil nikdar reformator niti v političnem, niti v socialnem ali verskem oziru. Zato tudi ni bil mo-

kovnan v visokih ideoloških problemih svojega časa in je kot pristen politični praktik prejel polagal važnost na čvrsto politično organizacijo kot tako, kakor na programe, ki so mu bili le zadeva socialnoagitatorkinih sredstev strankarne borbe. Konflikt, ki je nastal zato v SLS, ni bil primarno državno, temveč ideološko značaja. Dr. Šusteršič ni mogel več duševno obvladati številnih mlajših sil v stranki, ki so pa šele klicale po političnem, duševnem reformatorju.

Sele v drugi vrsti je odločil boj v SLS državnopravni problem Jugoslavije. Tu je dr. Šusteršič veroval v stabilnost bivše Avstrije in na to stabilnost stavil svoje upe — zopetno prevlast v SLS.

Se ena tretja lastnost je, ki je dr. Šusteršiča dvignila v prve vrste slovenskih politikov in ki je lahko vzor vsakega človeka, ki hoče delovati v javnem življenju. To je bila njegova nezlomljiva energija, njegova brezmejna pridnost in delavnost. V tem oziru ni poznal nobenega kompromisa in polovičarstva. Delal je noč in dan, žrtvoval ves svoj prosti čas stranki in vodstvu, nikdar počival, udarjal direktno, brez oklevanja, premišljeno in hitro. Oseba ambicioznost mu ni dala miru, pa je tudi druge nevidno gnala na delo. Tu bi morda skrivnost tiste delavnosti, ki se je pojavljala pred vojno v SLS in ki je donesla tolike zmage. Niso zmagale ideje klerikalizma in protinarodnega dela SLS, pač pa je zmagala delavnost in pridnost.

Kot človek se je raniki dr. Šusteršič odlikoval z izredno zvestobo in priateljstvom. Kogar je vzljubil kot prijatelja, ni izdal za vse na svetu.

Nam sodobnikom večina mu so značne poednosti političnega delovanja, podrobnosti njegovega osebnega življenja. Ob dr. Šusteršičevi osebnosti bi mogel zgodovinar slovenske politične zgodovine načrtati monografijo politika, ki ne bo zaostajala za monografijami drugih moč večjih narodov. Pobijali smo njegove programe, ker so bili zmotni, nazadnjaški ter nacionalno škodljivi, toda njegove osebnosti, njegove volje in delavnosti, njegovega poštovanja se nisimo mogli in smeli dotakniti. Tu nima nesposobnost in začena spoštovanje.

Njegova nemirna duša naj najde sedaj mir in pokoj!

Dr. Ivan Šusteršič se je rodil 29. maja 1863 v Ribnici kot sin uradniške obitelji. Gimnazijske študije je dokončal v Kranju in Ljubljani. Nato se je napotil na graško univerzo, kjer je l. 1898 dosegel doktorat. Posvetil se je v etniški kjeri in kmalu topil v politično življenje. Že s prvimi svojimi nastopi je vzbudil splošno pozornost. Na I. katoliškem shodu se je postavil na branik brezobzirnega klerikalizma prof. dr. Mahničeve in na tem klerikalizmu osnoval SLS. L. 1896. je bil izvoljen v deželni zbor, l. 1902. v tujalski parlament. Leta 1912. je postal dr. Šusteršič naslednik in bil imenovan za kranjskega deželnega glavarja. Ob prvratu l. 1918. je moral zapustiti Ljubljano. Preselil se je na Solnograško in Tirolsko. Nekaj vsemogočnega vladar in politik je v izgnanstvu duševno silno trpel ter ostal celo brez potrebnih življenjskih sredstev. Preživljal se je s častiravstvom in s sodelovanjem v švicarskih in drugih nemških listih. Leta 1923. se je vrnil v domovino in posegel še enkrat v politično življenje z brošuro »Lej iglavora...« pa ni politično uspešna, da si o vsebinske najdragocenejši dokument gleda nekdanje SLS. Za časa volilne b. be l. 1923 in 1924 je ustanovil »Ljudski dnevnik« in nato »Ljudski tednik«, kjer je zagovarjal unitaristično in nacionalno politiko ter pobujal SLS. Ko je »Ljudski tednik« končno prenehal izhajati, se je umaknil v »Ljudsko življenje«.

Igral je v slovenski politiki, pa tudi v dunajskem parlamentu veliko in upoštevano vlogo. Posegal je celo v mednarodno politiko srednje Evrope. Dosegel je vse časti, ki jih je mogla ranjka Avstrija dodeliti človeku slovenske krvi. Moč in veljava SLS pred vojno je bila njegovo delo. Pozneje, od l. 1912. naprej, se je pojavil proti dru. Šusteršiču odpor, ki je prvotno veljal nje-

govu politični diktaturi, v precejšnji meri pa tudi njegovi osebnosti, ki se ji je očitalo, da ni dovolj idejna in ljudska. Dr. Krekovo ljudsko tribunstvo je potpisilo osebnost dr. Šusteršiča v ozadje. Iz tega se je nato rodilo nasprotje v jugoslovenskem vprašanju, kjer je dr. Krek iz oportunitizma krenil v radikalno nacionalistično smer, dr. Šusteršič pa ostal zvest svojim prvotnim in strankarskim programom trializma. Po prevratu je spoznal zmotnost trialističnega

Oh obletnici koroškega plebiscita

Stremljenje, kako naj bi se uredile posamezne evropske države, da bi se uresničile narodnostne težnje, da bi dobilo ljudstvo pri zakonodajstvu zajamčenih ustanovnih pravic, to je vsebina vse politične zgodovine izza dnajškega kongresa pa do današnjih dni. Da, vsi naslednji dogodki do danes so se vršili pod vplivom tega stremljenja; povsod so jeli zahtevati narodi ustanovnih pravic, ki so bili dotlej razkosani in brezpravni ter so težili za narodnim in državnim ujedinjenjem. Narodnostne in ustavne ideje so vzbudili na evropski zemlji Francozi. Že začetkom francoske revolucije je pozival konvent vse zatirane narode, obetaje jim pomoč, da naj si izvojujejo svobodo in državno samostojnost na narodni podlagi. V istini je Napoleonovo italijansko kraljestvo vzbudilo v Italijanih hrepenenje po združenju vsega naroda v eno samo državo, v kateri bo zopet cvetla veča in umetnost, poljedelstvo, obrt in trgovina. Tudi nemško narodno idejo je neposredno in pač nehoti ojačal sam Napoleon, ko je podanike mnogih malih nemških držav opustil njih malovrednih vladarjev ter jih združil v večje države. Hipoma so se tedaj razširile Nemcem dotlej ozke meje domovine in utrjevala se je med njimi vedno bolj rodoljubna misel, kako lepo bi bilo, ako bi bili vsi Nemci sinovi ene same, pa velike domovine. Celotatranim Poljakom je zaslajalo upanje, da obnove staro poljsko kraljestvo. Uspešni nastop Rusov proti Turkom je zbudil Srbe in Grke, ki so se začeli gibati in se silo opustili večstoletnega turškega jarma. Iskra iste narodnostne ideje je padla tedaj tudi med ubogi slovenski narod in je zanjela znova ogenj rodoljubnega navdušenja, ki ga je bil veliki Napoleon vžgal, ki pa ni ugasnil več.

Dne 14. oktobra 1809 je sklenil Napoleon v Schönbrunnu mirovno pogodbo, ki je bila za Avstrijo vprav pogubna. Napoleon, hoteč stare in bolne države trajno oslabil, čel, da se mu ne bo mogla upreti nikdar več, je naložil ogromno vojno odškodnino in vzel celo tretjino dežel: Solnograd in kos Gorenje Avstrije je priključil Bavarski, manjši del pa Ruski. Najhuje pa je zadela Avstrijo izguba vseh pokrajin okoli Jadrana, namreč Gorenjega Korotana, Gorisrke, Trsta, Kranjske in Hrvatske do Save. Tako je bila Avstrija ločena od morja.

Iz teh dežel, katerim je pridružil še Istro, Dalmacijo, Dubrovnik in Pusturko dolino, je ustanovil Napoleon novo državo, ki naj bi bila »trdnjava, postavljena pred vrata dunajskega kraljestva ilirskih kronovin, kjer so bili prebivalci v pretežni večini Slovenci in Hrvati, le od Lienz do Beljaka so bivali Nemci, v primorskih mestih pa nekaj Italijanov.

Prvikrat je tedaj narodni jezik nemških narodov — Hrvatov, Slovencev in Srbov zavladal v šoli in dobil veljavo pri uradih. Zato se ne smemo čuditi, če se je zbudila med slovenskim narodom zavest, da je prejel tudi on od Boga svoj jezik, ki je najpristnejši izraz narodnega žitja; vzklikla je v mnogih slovenskih srcih nade, da si

stališče in svoje ocene zgodovinskih sil v srednji in južni Evropi ter se odkritosrčno postavil na branik jugoslovenskega nacionalizma in unitarizma. SLS pa je tedaj zopet krenila na stare, ozkostranske poti in to iz čisto strankarskih interesov.

Dr. Šusteršičevo obiteljsko življenje je bilo idealno. Znana je njegova ljubezen do svojih snov. Z gospo Bogomilo je živel v najsrečnejšem zakonu.

tudi Slovenci pribore dostojno mesto med evropskimi narodi ter takisto obnove slavo svojih pradedov, ko so si volili prosto svoje vojvode. To je bil začetek narodnega preporoda slovenskega, ki ga je tako navdušeno pozdravil prvi slovenski pesnik Vodnik v veličastni »Ilirija oživljena« in ki so ga med nami povzročili oni Francozi, ki so nastopali tedaj kot zastopniki in apostoli svobode in ujedinjenja narodov. Pred dobrimi sto leti so spoznali predniki sedanjih Francozov važnost Ilirije — trdnjave, postavljene pred vrata dunajske. Toli bi morajo potomci svobodoljubnih prednikov spoznati pomen ujedinjenja vseh Slovencev, Srbov in Hrvatov v državo SHS, v močni trdnjavi, postavljeni pred vrata nemške in madžarske, kot svoji naravni zaveznici. Oporoke, ki jo je naredil veliki Napoleon s svojimi Francozi z ustanovitvijo Ilirije, ne bodo zavrgli njih potomci, ampak jo bodo v odločilnem trenutku še popolnili in s tem tudi sebe okrepili. Francozi so podpisali ujedinjenje Italijanov proti volji stare Avstrije in iste podpore ne bodo odrekli slovenskemu Piemontu, ko bo napočil trenutek, da se ujedinijo vsi Srbi, Hrvati in Slovenci v močeno narodno državo, ki naj bi bila postavljena kot močilen branik ob Jadrano proti vsenemškemu stremljenju proti Jadrano in Orijentu.

Ob petletnici za Slovence nesrečnega plebiscita na Koroškem opozarjamo, da imajo tudi koroški Slovenci pravico, kakor drugi narodi, da se ujedinijo s svojimi južnimi brati v enotno narodno državo. Kar je za Srbe Kosovo, to je za Slovence Gosposvetsko polje, kjer je tekla zibelka Slovencev, kjer je bilo središče nekdanje slovenske narodne samobitnosti in svobode. Že danes ob petletnici koroškega plebiscita opozarjamo Francoze, Angležje in Italijane, na priključitev Avstrije k Nemčiji, kar se bo zgodilo prej ali slej prav gotovo. Če pripade slovenski del Koroške z Avstrijo k Nemčiji, potem pridejo Nemci na zadnjo barijero proti Jadrano, na Karavanke, od koder bi obvladali Kranjsko kotlino in dobili prej ali slej svobodno pot na Jadransko morje.

Slovenski del Koroške, predvsem pa celovška kotlina, je eminentne strateške važnosti. V to kotlino vodijo preko severne meje tri važne železnice: turska železnica iz smeri Münch-n-Salzburg-Gastein, iz Gornje Stajerske Linz-Wien-St. Michael in St. Michael-Neumarkt-St. Veit in tretja Zeltweg-Obdach-Labarska dolina. Vsled tega tvori ta kotlina izborno zbirališče vojsk, čet, bodisi za napad preko Beljaka in Trbiča v Benetico, bodisi preko Karavank proti Jadranskemu morju. Ako zapade ta kotlina Nemčiji, potem bodo Italijani v večnih slabostih za južni Tirol in za Kanalsko dolino. Zato tudi Italijani v svojem lastnem interesu ne morejo dovoliti, da dobijo Nemci z Avstrijo celovško kotlino. Če se to zgodi, potem bi prišlo nemške pikhalbe na Karavanke, od koder ni daleč do Jadranskega morja. Dosegli bi to, kar se jim ni posrečilo v svetovni vojni.

Julijska krajina

—j Bandit Collarich pred porotnim sodiščem. Zlatar Nordio v Trstu je kupil od Collarichevih obtožencev Battistiga in Bisina ukradenno zlato, izplačal jima je 2200 lir potem, ko sta mu ponovno zagotovila, da blago ni ukradenno, marveč da je pripeljalo iz Jugoslavije in da je kupčija povsem poštena. Napram obdolžitvi, da sta Collarich in soobtoženi Jugovac siloma vzela Anl Bašičev v Puli uhane, izjavil je Collarich, da on ni prizadet, takrat je bil v Trstu in ponosno dostavlja, da se on ne maže s tako malenkostjo. Tudi glede na neki drugi silčen slučaj odgovarja Collarich jezero, da se ni pečal s takimi manjhnimi tatvinami in napadi. Glede obdolžitve tatvine pri krčmarju Sboni v Puli pravi, da mu ni mar

za vino, ker ima dosti znancev, ako bi bil hotel piti, sicer pa naglašja, da on ne pije vina in alkoholnih pijač. Smeš je vzbudilo njegovo pripovedovanje, kako je po neki noči v jutro bral ob morju ležal »Azione« in čitil veliko »butijko«, pri čemer pokaže na ogromen samokres, ki leži pred prednikom na mizi kot »corpus delicti«. V Puli je bilo več tatvin in napadov, ki se pripisujejo Collarichu in njegovim tovaršim, pa jih on odklanja. Tako pravi tudi, da ni res, da bi bil on streljal na redarja Nedda in Gona, češ da na samo dva agenta ne strelja. Collarich je obtožen tudi, da je ustrelil Alojzija Ritterja, ali on pravi, da tisti čas, ko je on jemal denar pri napadu, na starega Fišerja, je nekdo streljal na cesti in šele drugi dan je izvedel Collarich, da je bil Ritter ustreljen. Fišer je veljal za premožnega človeka in Collarich ga je z

Jugovcem napadel neki večer, ko je šel domov. Collarich pravi, da je imel takrat s seboj revolver »Steyer«, projektir, ki je zadel Ritterja, pa mu ne odgovarja. Razprava se nalajuje.

—j Nesreča. V Bukovici pri Volčji dragi se je pripetila v Cantonijevi opekarni nesreča. V delavnici je eksplodiral motor, zrušila se je streha in stene delavnice. Delavci, stoječi pred tovarno, so bili od drobec eksplodiranega stroja zadeti. Ranjene delavce so prepeljali takoj v gorisko bolnišnico. Med njimi so iz Bukovice: Anton Nemec, David Rebec, Anton Gabrijelič, Alfred Uršič, Stanko Mavrič, Fran Mavrič, Fr. Mihelj, Josip Zgonik.

Iz Celja

—c Ljudsko vseučilišče. Prvo letošnje predavanje na Ljudskem vseučilišču je oskrbel zdravnik g. dr. Rebernik. Predaval je: »O povzročiteljih nalezljivih bolezni«. Predavanje je bilo zelo zanimivo. Predavatelj je kazal več slik, ki so natančno predočevale razne bacile. Videli smo te škodljivce tudi pod mikroskopom in kako jih goje. Predavanje je bilo nepovoljno obiskano. Bilo bi želeli, da bi se naše občinstvo za taka občekoristna predavanja bolj zanimalo.

—c Poštna blagajna bo nekaj dni samo dopolnila uradovale radi inštalacije električne razsvetljave. Začetek bo še objavljen.

—c Gospodarska vest. V upravnih svetih in zajedno v ravnateljstvo celjske mestne hranilnice je bil izvoljen odvetnik g. dr. Alojz Gorčan.

—c Sonatni večer priredila dne 4. novembra vijolist g. Karel Sancin in pianistinja ga. Marija Sancinova. Na večeru se bodo proizvajale skladbe mojstrov svetovnega slovesa v sledečem redu: 1. J. B. Foerster: Sonata v h-molu op. 10. 2. J. Brahms: Sonata v d-molu op. 108. 3. Vitezslav Novak: Sonata v d-molu.

Iz Maribora

—m Izprmembe v mariborski operi. Ravnatelj opere g. Andro Mitrovič je premeštel k zagrebški operi kot dirigent in operni tajnik (pomočnik, oziroma namestnik ravnatelja opere) ga. Mitrovičeva pa je angažirana ravno tam kot operna pevka (mladodramatski sopran). Oba umetnika pa ostaneta mariborskemu gledališču ohranjeni na tudi nadalje, ker sta vezana kot stalna gosta, da absolutirata v Mariboru dober del repertoarja. Nanovo je angažirana v Mariboru kot pevka ga. Marija Križeva, bivša članica osješkega, novosadskega in subotičkega gledališča ter g. Loze Herzog kot kapelnik. — Opera in opereta se bo gojila tudi nadalje, najmanj v dosedanjem obsegu.

—m Simfonični koncert. Narodno gledališče priredi v soboto dne 17. t. m. v veliki Götzovi koncertni dvorani simfonijski koncert, ki bo ob enem poslovijski večer ravnatelja opere g. A. Mitroviča in operne primadone ge. Mitrovičeve. Iz prijaznosti sodeluje na tem koncertu tudi znana virtuozinja na violini ga. Brandlova. Celokupni gledališki orkester pa je oblačen s članiki orkestra Glasbene Matice ter z nekaterimi drugimi glasbeniki. Na programu so de Beethovne skladbe, med katerimi je tudi znamenita Peta simfonija.

—m Požar v Limbušu. V torek zvečer je izbruhnil požar v skednju posestnika Josipa Janka v Limbušu. Ogenj se je tako naglo razširil, da skednja ni bilo več mogoče rešiti, pač pa so ga gasilci omejili, da se ni razširil na poslopja v bližini. Škoda je zelo velika, ker je zgorela vsa krma in več poljedelskih strojev. Pri gašenju so sodelovale požarne brambe iz Pekre, Studencev, Maribora, Radvanje in Bistrice. V splošnem se sumi, da je bil ogenj podtaknjen.

Kemik, ki pomaga modri

Sedanja moda, ki dopušča goloto rok, nog in tilnika, zahteva več nego kadarkoli odstranitve dlak, ki so toliko neprijetne. — Tako je eden najboljših kemikov iskal sredstvo, ki bi nadomestilo uporabo britve, ki je dokaj nevarna in zapušta ter povzroča mozole, ali sredstvo proti raznim depilatorjem, ki so dovolj komplikirani in nesigurni. Tako se mu je posrečilo izumiti parfumi-rano kremo »TAKI«, ki odpravi v petih minutah vse dlake brez bolečin, in to do korenine ter zapušta mehko belo kožo. Največji umetnice, kakor Huguette Duflos, Spinnelly Rahna in druge, jo uporabljajo in so zato voljne. Uspeh je zajamčen, ali pa se denar vrne. — Dobiva se vsepovsod. 376.

V. I. Križanovska:

V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

— Sodeč po tvojih besedah, dragi učitelj, bi človek mislil, da ne občuduje zmagovalcev, velikih vojskovodij in politikov, kakor jih občudujemo mi, navadni zemljani, je pripomnil Supramati smeje.

Poteze na Ebramarjevem obrazu so postale surove in prezirajoče. Kaj takega mladi zdravnik še ni opazil na jasnem in mornem modrijanovem obrazu.

— Če smatraš za znamenite politike intrigan-te brez časti in vesti, ki žive samo s tem, da rovarijo proti miru in izpodkopavajo narodno blagostanje, govoriš čisto resnico. Jaz teh ljudi prav nič ne občudujem, pač pa preziram, ker so škodljivi in nevarni. Zmagovalci in vojskovodje so pa slavolopne, prazne butice in zajedalci, ki hočejo postati znameniti na tuj račun. Svojemu praznemu in zlo-skemu slavohlepiju žrtvujejo milijone življenj in elivajo potoke krvi v bratomornih vojnah zaradi škega zemlje, brez katerega bi lahko živela oba otivnika. Zame, kakor tudi za vse pametne in štene ljudi na svetu ni nič bolj odvratne, ne- je vojna. Vojna demoralizira narode, zbujaj deh strasti in instinkte krutosti, seje na svoji oti smrt, gorje in prokletstvo ter zapusti člove-

štvu kup razvalin, trume invalidov in vojnih sirot, epidemije, lakoto in bedo kot neizbežne posledice.

Tem brezvestnejšem, ki povzročijo toliko gorja in nesreče samo zato, da položijo na svoje glave krvave lavorike, pravimo v nevidnem svetu krvniki, ne pa junaki. Zaslepljeno in nevedno ljudstvo jim postavlja spomenike ter se jim klanja. Toda v zgodovini človeštva so zapisani kot strašila in astralni krakovi jih tira pred sodni stol vsemogočnega kot krivce, za katerimi se vleče nepregledna truma polabljenih žrtev.

Da, žalostno sliko nudi vaš svet, ki se niti ne da primerjati z rimskim amfiteatrom, kjer so se mogotci zabavali pri pogledu na divje zveri, ki so mučile nedolžne žrtve. Zdjaj pa so se sami ljudje spremenili v divje zveri. Prepirajo in koljejo se okrog zlatega teleta, ne poznajo ne usmiljenja, ne sočutja, kadar se kdo dotakne njihovega žepa.

K sreči krog nebesnih teles, ki se vije kot črn trak skozi drugo planetno sfero, ni edino bivališče duš. So namreč še druga nebesna telesa, kjer kraljuje harmonija, usmiljenje in red. Tam ljudje mnogo razmišljajo o pravem namenu duhovnega življenja in se skrbno izogibljajo vsega, kar bi moglo povzročiti katastrofe in nesreče, ki teže vaš svet.

Umolnil je. Ker ga ni hotel motiti, se je tudi Supramati globoko zamislil.

Med pogovorom je nastala noč, topla, divna orientalska noč. Nad zemljo je bilo razprostrto temno sinje nebo, polno lesketajočih se zvezd.

Bleda rimska cesta je oklepala neboskon.

Kar je Ebramar dvignil roko, pokazal Supramatiji sinji neboskon in dejal navdušeno:

— Pogled to neizmerno kraljestvo naših duš — te neštete očetove obitelji, kakor je dejal Kristus! Kako široko polje je tam gori nad nami, kdor hoče razmišljati o skrivnostih milijard teh svetlih točk, katerih vsaka predstavlja celi svet. Na vsakem teh svetov živi človeštvo, podobno našemu. Ali ni smešen ponos človeka na zemlji v očigled temu neskončnemu svetovju? In ta drobtinica, s katero se igra veter, ta bedak, ki ne pozna niti preteklosti, niti sedanjosti, niti bodočnosti, ta slavohlepi pri-tlikavec, ki niti ne ve, da-li zagleda jutrišnji solnčni vzhod, je celo tako predrzen, da si upa dvomiti, kritizirati in prezirati velike zakone, ki se jim mora pokoriti, pa jih ne pozna.

Supramati je bil tako razburjen, da se je ves tresel. Ta hip je čutil, da je res neznatna drobtinica in velika ničla v primeri z ogromno neskončnostjo, ki ga oklepa od vseh strani. Kar se je spomnil instinktivno groze, ki ga je obšla vedno, kadar je mislil na smrt, na to zagonetno, koščeno ženo, ki hodi neizprosno po siromašnih kočah in kraljevskih palačah ter kosi brez razlike vse glave. Supramati je pozabil, da se mu ni treba bati smrti in zato je žalostno razmišljal:

— Kako se morejo ljudje tako nespametno por-koriti nagonu ter žrtvovati svojim strastem dolž-

nost in čast, pri tem pa pozabljati, da je lahko vsaj hip konec življenja na zemlji in da mora biti človek neprestano pripravljen stopiti pred večnega sod-nika.

— Da, — je pripomnil Ebramar v odgovor ni Supramati je misli, — treba bi se bilo bolj zama-slit in poglobiti v nastopni izrek: »Po smrti ne gre za človekom niti njegova žena, niti otroci, niti ro-ditelji, niti prijatelji, niti bogastvo, temveč same njegova dobra dela, da pričajo njemu v prid pred večnim sodnikom.

Dva meseca, ki ju je moral Supramati preži-veti v Himalaji, sta minula zelo hitro, in princ se je začel nerad pripravljati na odhod.

Zadnji dan, ki ga je Supramati še preživel v tem nepozabnem dvorcu, je poklical Ebramar ta-koj jutraj svojega učenca k sebi ter posvetil pogovoru z njim ves dan. Dal mu je zadnje nasveti in navodila, kako naj živi do trenutka, ko se m-razdanejo vse skrivnosti. Nato mu je podaril ma-sivni medaljon z zagonetnimi znaki iz pestrih dr-guljev na obeh straneh ter pripomnil, da sme m-daljon odpreti samo v slučaju skrajne potrebe

Po kosilu sta sedela na terasi. Misel, da je zadnji dan, ki ga še preživi z iskreno ljublj-uj učiteljem, je Supramatija zelo potrla. Koliko no-resnic mu je razodel ta nenavadni mož, ki premagal v sebi vse slabosti in dosegel naj-modrost. Bila ga je sama dobrota in ljubezen.

Naša „krivda“ na neuspešnem plebiscitu

Ko nam umre draga oseba, radi nastanejo očiti, pridejo strici in pridejo tete, pa vprašujejo, kako je bilo mogoče in se čudijo čudijo, zakaj da nismo uporabili teh in onih sredstev, ki bi bila prav gotovo pomagala. In na zadnje se pri nas samih začne oglašati dvom ali morda res nismo česa zamudili. Tudi po izgubi koroškega plebiscita so se oglašali očitarji, posebno taki, ki jih cele dobe nismo videli pri plebiscitnem delu, in nekateri so celo pobirali kamnije, da ga vržejo na „krivce“. Naši javnosti v čast bodi ugotovljeno, da je bil to izjemni pojav. Merodajna javnost je priznala, da so se plebiscitne priprave vršile vestno in smoteno, da so se propagandna sredstva, kar jih je bilo na razpolago, uporabljala izdatno, da so se sicer umevno zgodili marsikateri nedostaki in pogoški, ki pa bi na celotnem rezultatu ničesar ne izpremenili, in da bi bilo krivično, valiti vso krivdo na posamezne osebe ali stranke ali vlade. Krivda leži na takratnih zunanjih razmerah, ki so bile močnejše od nas. V prvi vrsti so krivi tisti, ki so nam ta krivični plebiscit naložili, ki nam so ga napravili Italijanom odrekli! Ljudstvu, ki je bilo skoro brez vsake posvetne inteligence, ki se v solah niti svojega pisanja in čitanja ni smelo učiti, ki je od pamtvice stalo v gospodarski in kulturni odvisnosti od nemških sosedov, ki je bilo vajeno tujega gospodarja in nikdar ni resno začelo, kaj šele okusilo sladkosti narodne svobode, ki je od mladih nog slišalo o Srbih in Balkancih vedno najslabše; takemu ljudstvu vsilili plebiscit in to pod takimi pogoji, je bil in ostane zgodovinski zločin. Ne prikrivamo si, da bi bil v tistih časih plebiscit tudi drugod za nas nevaren, nele v Prekmurju ali v Dravski dolini, morda celo na Gorenjskem. Ne pozabimo, da smo na Koroškem kljub vsemu dosegli zmago v ozemlju južno od Drave.

Morda pa je bila naša krivda to, da nismo zagrabili prilike, ko je bil avstrijski kancler Renner za časa gospodarskih ugodnosti baje voljan, nam pustiti brez glasovanja Dravo za mejo, kar bi bila antanta brez dvoma potrdila? Preveč smo morda zaupali v pravičnost naših zahtev. Zanašali se na Wilsona in potem na Francoze, podcenjevali smo zvižčnost naših južnih sosedov, ki so baš ustvarjali primerno ozračje za rapalsko pogodbo, precenjevali smo lastne moči in končno — preveč smo bili pošteni. Naš jugoslovski delegat nam je pri vsaki priliki zabijal, da mora Jugoslavija pred vsem svetom pokazati, da je izvršila „čestit“ plebiscit. To slabo smo sicer dosegli, nasprotnik pa nam je pri tem vsekar rano, ki se ne zacele nikoli!

Morda pa je krivda v tem, da se ni zganil vsaj v Sloveniji ves narod in zavedajoč se zgodovinskega trenutka, ko se je imela odločiti bodočnost zibelke našega rodu, storil potrebne korake: da bi začasno dosegel začasno doma premirje in usmeril vse duševne in gmojne sile na koroško bojisko! Tako pa je tekla domača pravda veselo naprej in pluskala preko Karavank, o plebiscitu pa je znal mimogrede povedati eden, da stoji izborni, drugi pa da ne da nič na Korošce, češ da jih dobro pozna, ko je pred 20. leti služil v Celovcu pri vojakihi.

Ali niso krivi morda tudi oni, ki niso mogli razumeti, čemu se trudimo za Korošce, če sami ne marajo k nam? Vsak zgodovinski dogodek je obrazložen v svojih vzrokih, tako tudi nesrečni izid koroškega plebiscita. Ti vzroki so bili večinoma izven nas, sčasoma utegnejo popolnoma odpasti, in zgodovina nam mogoče še enkrat nudi priliko, da dokažemo, ali smo dozorili za veliko nacijo in ohranili ono vse premagajoč ljubezen za koroško rajo, za katero osvoboditev smo ob plebiscitu Matjažev meč iz nožnice sicer dvignili, a ga nismo mogli potegniti.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA:

Četrtek, 8. oktobra: Pegica mojega srca. Komedia. Red E.
Petek, 9. oktobra: Zaprt. (Generalka.)
Sobota, 10. oktobra: Zimska pravljica. Premijera. Izven.
Nedelja 11. oktobra: ob 3. pop. Pravljica budočnosti, mladinska igra. Izven. Ob 8. zvečer Periferija. Izven.
Ponedeljek, 12. oktobra: Zimska pravljica. Red A.

OPERA:

Začetek ob 1/2 2. uri zvečer.
Četrtek 8. oktobra: Aida Red F.
Petek 9. oktobra: Manon Red D.
Sobota, 10. oktobra: Zaprt.
Nedelja, 12. oktobra: Manon. Izven.
Ponedeljek 12. oktobra: zaprt.

Razstava portretnega slikarstva

(Razmišljanja in refleksije.)

Stopivšemu v razstavne prostore izgine moderen svet izpred oči in zdi se mi, da obhujem neposredno z osebnostmi preteklih dob. Snide se se na vabilo »Narodne galerije« in imajo svoj kongres živih in mrtvih — ne zase, ampak za nas. Priporočujejo o bivšem napredku, idelem in snovem, verskem in pravem, privatnem in javnem, političnem in kulturnem: vsak po svoje, iz duše in mentalitete svoje dobe. Najdragoceneje za nas je to, da nihče od te družbe niti ne pretirava, niti ne umanjuje, ampak se drži dejstev, opuščajoč brezplodna razmišljanja; kar nam nudi, je resnica. Ako je ne razumemo ali jo napak tolmačimo, ni krivde na njihovi strani, ampak pri nas, v naši vzgoji, omiki in mentaliteti. Čimdalje pa obučimo s to pestro, naslikano družbo, tem gostejše se predejo niti od nje do nas in obratno, tako da se čutimo kmalu domače v tem mišljeno dispartatosti.

Pred nami je vrsta kleočih, stoječih, sedečih, gredočih in ležečih oseb; ti gledajo zvedavo in naš moderni svet, drugi premišljujejo, kako so zašli v »Jakopičev paviljon«, tretji hočejo resnih obrazov imponirati posetnikom, četrti so čmerni in nezadovoljni s svojo usodo, peti se solnijo v resnični ali namišljeni visokosti, kažoč znake svojega dostojanstva, šesti zru začuden v razbrzdani svet 20. stoletja, ki ne priznava policijskega nadzorstva nad zasebnim dejanjem in nehanjem, sedmi se kloni v topi resignaciji pod težo obveznosti, osmega strogi pogled zahteva neizprosno dajanje, ki mu jih je prisodil socialni razvoj, deveti se smehlja v ugodnem položaju sodobnikom in nam, deseti označuje sarkastično in prezirljivo človeško bivanje na zemlji, češ, »Ušeskep je ena figa«. Tu gledamo plemiče in cerkvene dostojanstvenike v pestrih in dragocenih opravah, menihe in nune v revnih habitih vedro družbo pri igri in popivanju; dame in gospe v prikladnih oblekah nas pozivajo iz slik, da naj obhujemo njihov okus ter krojačev in zlatarjev spretnost, drugi spet nas seznanjajo s svojim poklicom ali za najljubšo jim zabavo, kažoč nam listine, knjige, odredbe, časnike, glasila. Mimo nas defilira spreved bledečih mešanov in žilavih kmečkih postav: vitke dame in širokopte seljank, ukonjeni starčki in nežna deca, realisti in idealisti, globoke in prazne, žareče in tope, žil, pozirane in iz življenja vzete kretnje, tej pestri družbi se ne ubranimo zgodovinskih refleksij. Zdi se nam, da vstajajo tri časi, ko so se naši pradedji borili staro pravdo, za narodnost in pravičen ali red: vidimo, kako plemstvo skrbi ohranitev svojih predprav, kako se kmet podložništva; tu se oglašajo

— Danes zvečer se poje v operi Verdijska opera Aida za abonente reda F. Zasedba je sledeča: Aida — Čaletova, Amneris — Thierry-Kavčnikova, Radames — Orlov, Svečnica — Ribčeva, Amonasro — Balaban, Veliki svečenik — Betteo, Kralj — Zupan, sel — Mohorčič, Opero dirigira kapelnik Neffat, režira Bučar. Pri predstavi sodeluje tudi vojaški orkester.

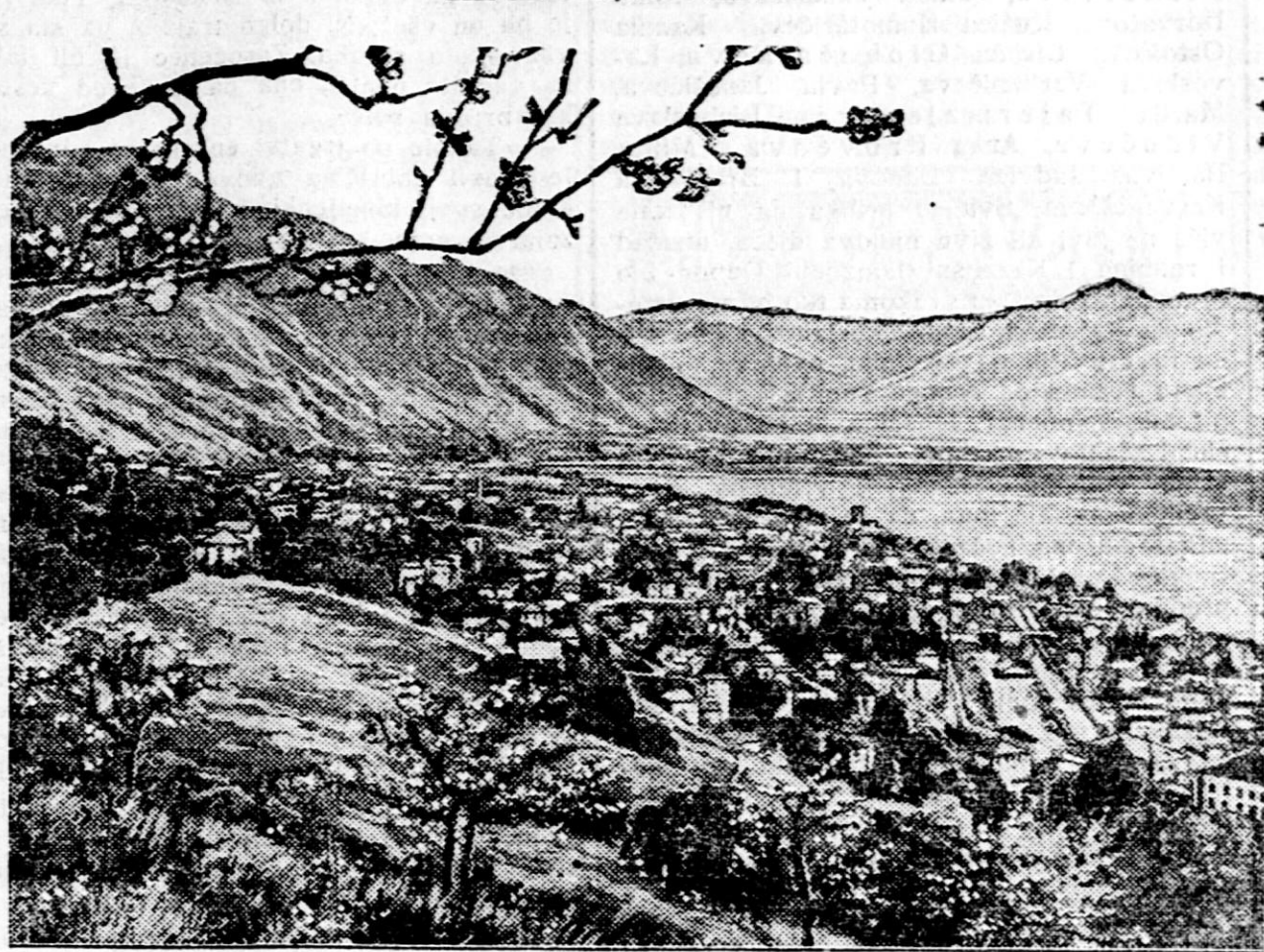
— Sprememba opernega repertoarja. — Vseled tehnični zaprek je neobhodno potrebna sprememba opernega repertoarja in sicer tako, da se poje danes v četrtek za red P opera Aida, ki je bila nameravana za isti red v petek, dne 9. t. m. Premijera opere Manon pa se vrši v petek, dne 9. t. m. za red D, namesto danes v četrtek. Abonente in druge posetnike opozarjamo na spremembo repertoarja. Vstopnice, ki so kupljene za opero Manon za četrtek, veljajo sedaj za petek zvečer.

— Internacionalna umetnost in znanost. Ravnatelj pariškega Theatre Odeon, Firmin Gémier, je imel v hotelu Adlon v Berlinu pred povabljeni velik programatični govor, s katerim je vabil gledališke organizacije vseh dežel, da naj sodelujejo v svrhu ustanovitve zveze dramske umetnosti med narodi in končno zgradbe internacionalne umetnosti in znanosti. Pvi plod tega prizadevanja bo vzporeditev neke Motierjeve igre z nemškimi igralci v Berlinu in vzporeditev Wallenstein s francoskimi igralci v Parizu.

— »Faust« kot nova opera. Paul Hindemith, znani ekstremni skladatelj piše glasbo k »Faustu«. Libreto nove opere je sestavil pesnik Franz Blei. Tvarina je prenešana v moderno življenje in se godi deloma v — baru!

— »Moderna češka pesem« se imenuje propagandna publikacija »Hudebne matice« v Pragi. Delo obsega po eno pesem čeških skladateljev od Dvoraka, Fibicha in Smetane do najmodernejših čeških skladateljev. Besedilo bo nemško in francosko.

Locarno

Na obali sinjega Lago Magiore je amfiteatralno razporejeno neznatno mestce Locarno (glej sliko!), ki je zdaj predmet zanimanja vsega sveta. V tem mestecu se obravnavajo važni mednarodni problemi, od katerih je odvisna usoda mnogih narodov in držav. Zunanji ministri glavnih evropskih držav so se sestali tu, da se posvetujejo o ohranitvi miru v Evropi. Locarno je tipično fužno mesto. Prebivalstvo, ki šteje komaj 5000 oseb, je večinoma italijansko. Hišice imajo ploščate strehe. Mesto ima samo par manjših hotelov, ki zaslužijo to ime. Mestica privatnih vi v okolici priča, da je Locarno zelo priljubljeno kot letovišče in bivališče bogatih slojev. Ulično življenje, kavarn, trgovine in drugi lokali spominjajo na jug. Nekoč je bilo Locarno trgovsko mesto, preko katerega je šlo blago iz Italije v Švico. Zdal živi samo od neznanega števila živno bolnih, ki iščejo tu zdravja in mira. Poleti mesto navadno oživi, ker se pojavi mnogo romarjev k čudodelni madoni del Sasso, ki je baje že marsikoga ozdravila. Srednja letna temperatura Locarna znaša 12° in naj-pše vreme je zdaj, jeseni, ko se ceste in stezice okrog jezera kar same ponujajo za sprehod. Pogled na okolico je krasen, osobito na gorski greben sv. Gottharda, ki je pokrit z večnim snegom.

Locarno ni bilo še nikoli mesto svetovnih dogodkov. Zato je zbudil sklep švicarske vlade, da se skliče tu mednarodna konferenca, med domačimi splošno senzacijo. Delegacije nekaterih držav so številne, tako na primer šteje angleška nad 30 članov. Tudi Francija, Nemčija in Italija so zastopane v večjem številu tako, da je bil mestni občinski svet v velikih skrbih glede stanovanj. V mestu sta hotela »Grand« in »Palace« pod skupno upravo. Ta dva hotela nista niti posebno velika, niti razkošno opremljena. V njih se je nastanil del delegacij zapadnih držav, dočim stanujejo poljski in češkoslovaški delegati v Park Hotelu. Švicarska telefonska uprava je napravila izborno telefonsko in brzojavno zvezo Locarna z inozemstvom, pa tudi vsi ostali uradi so se potrudili, da ustrezajo želam posrednih delegacij. Poročevalski službi inozemskih novinarjev je bila v Grad Hotelu rezervirana posebna soba in telefonska govorilnica. Švica je pripravila gostom po starodavnem običaju prijetno bivanje v tem divnem kotičku sveta. Manjka samo še harmonični akord diplomatskega orkestra, pa bo konferenca v Locarnu uspešna. Toda iz dosedanjih izkušenj vemo, da tega akorda najbrže ne obdrži in da bo težko pričakovani evropski mir tudi po konferenci v Locarnu samo na papirju.

Osemdesetletnica zaslužnega rodoljuba notarja dr. Firbisa

Vedno zdrav, čil in vesel praznuje dne 9. oktobra 1925 mariborski notar dr. Fran Firbas svojo 80letnico.

Malo je mož, v katerih se zrcali na duhu in na telesu tako zdrava, pristna in slovenska korenina kakor je notar dr. Firbas. Rojen dne 9. oktobra 1845 v Bišu, okraj Sv. Lenart v Slov. goricah, prišel je kot kmečki sin v mariborsko gimnazijo, kjer je študiral obnem z odvetnikom dr. Josipom Sernecem in dr. Turnerjem, ki sta oba že v večnosti.

Posebno ozko prijateljstvo ga je vezalo ves čas od tedaj z dr. Turnerjem, ki mu je leta 1874. posvetil svojo znamenito disertacijo z besedami:

»Mojemu prijatelju in rešitelju življenja kot dokaz srčnega spoštovanja.«

Po dokončanih gimnazijskih študijah je sicer dr. Firbas malo pogledal v bogoslovje, toda kakor marsikateri drugi, prišel je tudi on takoj za popotno palico in šel v Gradec, oziroma pozneje na Dunaj študirat filologijo ter kasneje juristrio.

Tudi on je moral poskusiti brdko usodo marsikaterega slovenskega akademika, ker vsled izstopa iz bogoslovja ni več dobil od doma nobene podpore.

S svojimi odličnimi zmožnostmi in s svojo krepko naravo pa je to težko dobo brez vsega premagal.

Kmalu ga vidimo kot odgojitelja v hišah najodličnejših čeških plemenitašev, kakor grofov Buquoy in Novih Radeh na Češkem, pri grofu Schönbornu na Dunaju itd.

V teh letih se je seznanil kot član češkega kluba na Prikohej z najodličnejšim češkim pravnikom dr. Riegerjem, Palackim i. t. d.

Kot odgojitelj na Dunaju bil je član »Sveučilišnega spolka« in tudi tam mnogo občeval z odličnimi čehi.

Ko je bil z odliko končal juridične študije, je vstopil najprej kot pravni praktikant pri dunajskih sodiščih, postal potem notarski kandidat na Dunaju in skušal od tod doseči imenovanje za notarja v Sloveniji.

Dasi je imel za to vse predpogoje z ozirom na svojo odlična spravevala in z ozirom na svoje prvovrstne zveze, se mu vendar to delj časa ni posrečilo, ker so odločujoči nemški faktorji na Štajerskem radi njegove znane narodne zavednosti in značajnosti vse storili, da bi preprečili njegovo imenovanje.

Polagoma se mu je posrečilo priti najprej v Brežice. Tam se je takoj postavil v prve vrste naših narodnih delavcev.

Ustanovil je ondodno Čitalnico in ji predsedoval do odhoda. Bil je tudi soustanovitelj tamošnje posojilnice in posvetil vso skrb tudi slovenskemu uradovanju.

Zrak v Brežicah pa ni prijal njegovi »dragi mamiki«, katero je bil presadil kot svojo živjensko družico iz Češkega na Slovensko.

Zato je večkrat kompetiral za notarska mesta v Mariboru. Tudi tukaj so se ponavljali zopet isti protivni nastopi nemških in nemčurških močev, ki so proti temu imenovanju pošiljali svoje deputacije v Gradec in na Dunaj.

Posrečilo se jim je tudi, da so parkrat zabranili to imenovanje, dasi so dr. Firbasu pomagali jako ugledni češki faktorji.

Sele leta 1896. bil je končno imenovan za notarja v Mariboru.

Tudi tukaj ga vidimo zopet v prvih vrstah narodnih delavcev.

Bil je dolgo let predsednik mariborske Čitalnice in je radi odličnega svojega narodnega nastopa pri uradih in radi boja za slovenski jezik tudi tukaj imel razne konflikte, katere je premagal z njemu prirojenjo jekleno vstrajnostjo in požrtvovalnostjo.

To je životosip moža, ki nam kakor zvezda žari iz preteklih in polpreteklih časov kot vzor značaja, ki se v zunanem svetu v najodličnejših družbah in samoval svojega slovenskega pokolenja ter mu obratno delal povsod, kamor je prišel, samo čast.

To je vzor moža, ki je tudi napram svojemu narodu v najizdatnejši meri izpolnil svojo dolžnost in ki torej zasluži, da mu ob 80letnici vsa naša javnost iz srca želi stoletnico in istem veseljem, živahnem in zdravem razpoloženju, v katerem se nahaja sedaj.

Poslanec dr. Pivko v savinjski dolini

V soboto dne 3. oktobra ob 5 uri popoldne se je vršil sestanek naših pristašev na Polzei pri g. Leskovski. Zvečer ob 8. uri se je vršil drugi sestanek v Braslovčah pri g. Rössnerju.

V nedeljo dne 4. oktobra se je vršilo po rani maši ob 8. uri zborovanje krajevne organizacije SDS v Braslovčah v prostorih g. Plaskana pod predsedstvom gosp. Omladiča. Zborovanja so se udeležili

tudi številni pristaši iz sosednjih organizacij in nekateri pristaši drugih strank. Narodni poslanec dr. Pivko je dosegel s svojim obširnimi poročili lep uspeh. Vsi navzoči so z napeto pozornostjo poslušali in odobravalji njegov govor ter izrekli popolno zaupnico voditeljem SDS. V debati, ki je sledila poročilu, so obravnavali razni možje gospodarska vprašanja, ki se tičejo Savinjske doline, v prvi vrsti glede hmeljarstva.

Popoldne ob 3. uri je bilo zborovanje krajevne organizacije SDS v Grižah pri Zalcu v dvorani gospe Piklove. Okrog sto posestnikov in delavcev iz Griž, Zabravice in iz sosednjih občin se je udeležilo tega zborovanja, ki je po svoji vsebini in dostojanstveni obliki bilo menda najlepše politično zborovanje, kar se jih je dosedaj vršilo v Grižah. Ta občina je po delovanju naše marljive krajevne organizacije dobila že precej napredno lice, k čemur so obilo pripomogli tudi naši organizirani delavci. Narodni poslanec je dobil zaupnico. Tekom debate, koje se je udeležilo okrog deset domačinov, delavcev in posestnikov, so obravnavali potrebe rudarjev in hmeljarjev domačega kraja. Resolucije, ki so bile na zborovanju soglasno sprejete, objavimo v eni izmed prihodnjih števil.

Koroški dan 10. in 11. oktobra v Ljubljani

Sobota 10. oktobra ob 8. zvečer v »Unionski« dvorani.

Akademija govori pesnik Oton Zupančič, petje: tenorist S. Banovec, zbor: Glasbena Matica, »Ljubljana«, Ljubljanski Zvon, klavir: prof. Janko Ravnik in Zora Zarnik.

Nedelja 11. oktobra ob 11. uri pred univerzo javno zborovanje. Po zborovanju obhod po Wolfovi in Prešernovi ulici, Aleksandrovi, Bleiweisovi in Rimski cesti. Vegovi ulici, Razhod pred univerzo. Popoldne ob treh v dramskem gledališču mladinska predstava M. Groselj: Pravljica budočnosti, ki jo izvajajo gojenke ženske gimnazije in licejske osnovne šole. Nastop pevskega zbora učiteljskih pod vodstvom skladateljice Emilia Adamiča.

Soboto in nedeljo »Koroška razstava« v pritličju Narodnega doma. Razstavni material sta zbrali Jugoslovenska Matica in Orjuna—Sentpeter—Vodmat. Rojaki! Udeležba je za nas vse obvezna. Vsakdo izmed nas mora skrbeti za čim večji poset teh prireditvev.

Poziv ljubljanskemu prebivalstvu

Nam vsem je še v živem spominu s kako prisrčnostjo in odkritosrčno ljubeznijo je sprejelo septembra 1920 ljubljansko prebivalstvo koroško mladino, ki je prihitela takrat na obisk v Ljubljano. Ko so se koroški mladiči povrnili zopet v svoje domove niso imeli drugega govornika kot o Ljubljani. Danes je tem našim sinovom zaprti pot v Ljubljano. Vsled svojega slovenskega odraslosti izpostavljeni vednim in neznosnim silam koroških bojnih društev in celovške vlade, ki jim ovira in razvira društveno življenje ter odreja včasih tudi najmanjše državljanske pravice.

V soboto 10. in v nedeljo 11. je peta obletnica nesrečnega koroškega plebiscita. Ta dva dneva moramo manifestirati za Koroško Slovence. Zato je naša dolžnost, da se v največjem številu udeležimo obeh glavnih manifestacijskih prireditvev to je akademije v soboto ob 8. uri zvečer v Unionski dvorani in javnega zborovanja ter obhoda v nedeljo 11. oktobra ob 11. uri na Kongresnem trgu. Udeležba pri teh dveh manifestacijah naj pokaže našo odločno zahtevno po združitvi s Koroško Slovenijo. Vsakdo izmed nas naj bo agitator za številni obisk manifestacij, ki naj bo obvezna za nas vse. Jugoslovenska Matica.

Nova mladinska igra. V nedeljo 11. t. m. popoldne ob 3. se vzporedi v dramskem gledališču prvokrat mladinska igra priznane mladinske pisateljice gđ. Marije Groselj: Pravljica budočnosti. V njej nastopijo vile, kraljica, ugrabljen otrok: Jadranka in Ziljanka ter vila Jugoslovenka. Poleg teh nastopijo tudi živali: vervečka, jež, zajček, polž in lisica. Uvodno sliko tvori babica, ki pripoveduje svojim vnukom. Dejanje se vrši sredi kresne noči. V pravljico je vpletena godba in razne baletne točke. Pri predstavi nastopi tudi mešani zbor gojencev in gojek državnih učiteljskih v Ljubljani pod vodstvom skladateljice Emilia Adamiča, ki nam zapeje par domorodnih in koroških narodnih pesmic. Vstopnice za to mladinsko predstavo so v predprodaji pri dnevnih blaginji v operi. Je izredno ljubka in polna navdušujoče vsebine.

Pesnik Oton Zupančič govori v soboto, dne 10. t. m. zvečer ob 8. uri na akademiji — Koroškem večeru —, ki se vrši kot resna-kulturna manifestacija za koroške Slovence v Unionski dvorani. Redke so prilike, da nastopi naš najodličnejši pesnik kot govornik. Rade volje se je odzval prošnji Jugoslovenske Maticе, brezdvomno tudi za to, da tudi pri tej priliki pokaže svojo globoko nacionalno zavest in ljubezen do naših zaslužnih bratov in sester. Prepričani smo, da bo tudi ta njegov govor pravi umetnina in evangelij nas vseh. Iz pesniške duše bo vrela ta večer naša beseda, mi vsi pa bodimo nje verni poslušalci. Zupančičev govor naj bo sovražnikom koroških Slovencev dokaz, da mi vsi in to prav vsi čutimo z njimi in delamo za nje.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 8. oktobra 1925.

Koroška deželna vlada in njen eksponent celovški »Heimatsdienst« pripravlja za soboto in nedeljo velikanske in šumne veselice v Celovcu. Iz cele Koroške so kar komandirali ljudi za te slovesnosti. Prišli pa bodo tudi izvenkoroški gostje na posete v Celovec in vsi ti bodo porabili tudi to priliko, da bodo ponovili in povdarili svojo priključitev k Nemčiji. Kaj naj storimo mi ob tej priliki? Za šumne veselice nimamo prav nikakega povoda. Zibelka Slovenstva in prav veliko število koroških Slovencev je odtrganih od nas in žive izven naših državnih mej. Za te naše nesrečne brate in sestre povzdignimo ta dva dneva svoj glas in odločno zahtevajmo njihovo priključitev k Jugoslaviji. Oblebimo, da ne odnehamo preje, dokler se ne prestavi državni mejiki s Karavank proti severu daleč tja za našo Dravo. Slovenska jezikovna meja proti severu, mora biti tudi državna meja kraljevine Srbije, Hrvatov in Slovencev. Za koroške Slovence pa povzdignimo svoj glas, ako se udeležimo prireditve in manifestacije, ki jih priredi Jugoslovenska Matica v teh dneh. V Ljubljani bodi obisk »Koroškega večera« v soboto ob 8. uri v Unionski dvorani ter javno zborovanje v nedeljo ob 11. uri obvezno za vse.

— Kralj odpotoval v Topolo. Včeraj 7. t. m. ob 13. je kralj po končanih adjektivnih takoj odpotoval v Topolo. Na kolodvor so ga spremljali notranji ministri Boža Maksimović in prometni ministri Anta Radojevič. Kralj ostane v Topolu do 15. t. m.

— Zagrebška podružnica Državne hipotekarnike banke in Slovenija. Kakor znano, se ustanovi v Zagrebu Državna hipotekarnika banka. Nje delokrog ima obsegati po načrtih vlade RRR tudi celokupno Slovenijo. Slovenski gospodarstveniki krogi so proti temu ter je bilo vladi predloženo že več protestov. Poslanec dr. Gregor Žerjav je včeraj intervjuiral v tej zadevi pri ministru trgovine in industrije dr. Krajaču ter ministru s tehtinimi razlogi utemeljil odklonilno stališče slovenskih gospodarstvenikov proti temu načrtu. Minister trgovine je končno dal za gotovilo, da se delokrog zagrebške hipotekarnike banke ne bo raztezal na Slovenijo.

— Državni prispevki cestnim odborom. Državne ceste v Sloveniji se povsod nahajajo v najslabšem stanju, to za to, ker država ne prispeva k popravilju cest, kakor bi bila drugače obvezana. Državni prispevki so le redki in v mnogih slučajih prav malenkostni. Poslanec dr. Žerjav je včeraj opozoril ministra Nikolo Uzunovića na vse nedostatke ter zahteval, da se končno uredi izplačilo državnih prispevkov omejnim cestnim odborom. Te prispevke mora država izplačevati, ker pobira vse biveše deželne cestne doklade. Minister javnih del je priznaval opravičenost te zahteve, toda ni vedel, kako bi našel način in omogočitev izplačila. Poslanec dr. Žerjav je ministru opomnil, da se je lahko stare obveznosti likvidirale po bonih, ki so določeni v proračunu.

— Državna trošarina za mesec julij. Po statističnih podatkih znaša državna trošarina za mesec julij 60,430.450 Din, dočim je bila v dvanaesletnih proračunih na 50 milijonov dinarjev.

— Abstinencijsko gibanje v naši armadi. V svrhu pobijanja alkoholizma v naši armadi je vojno ministrstvo objavilo, da se v vojaških šolah in pri četah uvedejo predavanja o škodljivem delovanju alkohola. Za oficirske in podoficirske čitalnice se nakupijo razne slike in knjige o abstinencijskem gibanju, obenem se v armadi organizirajo posebni abstinencijski krogi. V Petrovaradinu n. pr. že sedaj obstoji vojaško abstinencijsko društvo »Pobeda«.

— Spomin padlim braniteljem Beograda. V nedeljo 11. t. m. prirede v Beogradu svečanost v spomin padlim braniteljem Beograda. Svečanosti prisostvujejo vojaški in civilni dostojanstveniki, zastopniki kulturnih in humanitarnih društev ter diplomatični zbor.

— Kongres Delavskih zbornic. V Beogradu se jutri odpravi kongres Delavskih zbornic.

— »Koroški večeri« izven Ljubljane. Skoro v vseh krajih naše domovine se bodo vršili v soboto 10. t. m. na peto obletnico koroškega plebiscita »koroški večeri«. Tako se vrši: v Domžalah v nedeljo 11. t. m. ob pol 4. uri popoldne v »Društvenem domu«; v Logatcu v nedeljo 11. t. m. ob pol 4. uri popoldne v Sokolskem domu v Dol. Logatcu v Ptuj v soboto 10. t. m. v Društvenem domu; na Jesenicah v soboto 10. t. m. ob 8. uri v risalnici ljudske šole; v Moravčah v soboto 10. t. m. ob pol 8. bakljada z godbo, v nedeljo 11. t. m. zjutraj budnica, ob 3. popoldne akademija v Zadržnem domu; v Brežicah v nedeljo 11. t. m. dopoldne zbiralni dan, ob 5. m. aš ob 11. uri javen šod pred Narodnim domom, zvečer igra »Na smrt obojenici«; v Kranju v soboto 10. t. m. ob 8. uri akademija v Narodnem domu; v Kamniku v soboto 10. t. m. ob 8. uri akademija v dvorani Čitalnice. Slične manifestacije se vršijo v soboto 10. t. m. v Šmarjah pri Jelšah, Slovenjgradcu, Trebnjem in drugod. Pri prireditvi sodelujejo vsa društva brez ozira na strankarsko pripadnost. Pozivamo rojake, da se udeležijo te manifestacij v največjem številu in da s tem dokažejo enodušno zahtevo celega našega naroda po združitvi z brati onstran Karavank.

— Jedna molba, u vezi s Kulturno historičkom izložbo. Razstavljalni odbor zagrebškega gledališča objavlja: V povjstvi našega kazališča zauzimajo naročito mesto razdoblje kato se osnivalo hrvatsko kazališče, a to je ono polirsko doba in kojem su »Dobrovoljkinje iz Dobrovolja« pod upravljanjem dr. Dimitrije Demetka odpočeli s

prireditvami »predstavljanja u narodnom hrvatskom jeziku«. Iz jedne štampane pjesme »Gospojam i Gospodičam« koje blagovoljno sudjelovao kao Dobrovoljkinje na narodnom kazalištu god. 1849 i 1850 vidimo da su to bile ove gospodje: Jelisava Brustmanova, Mudroslava Rušnova, Eliza Špehova, Ivana Jelčićeva, Josipa Vancaševa, Pravolija Verbančeva, Dragolila Šaufova, Ljubica Novakova, Tereza Jakopčevića, Ana Marovičeva i Eleonora Thyrova. I ove gospodice: Berta Pirkertova, Čilika Janušićeva, Anka Horvatova, Ružica Homotaričeva, Kamila Ostoičeva, Ljubica Globočnikova, Lavoslava Verbančeva, Pavla Janušićeva, Marija Tajermajerova, Ljuboslava Videčeva, Anka Provečeva, Milica Banova, Jadviga Banova i Branislava Karvančevića. Sva je prilika da ni jedna više ne živi ali živu njihova djeca, unučad i rodbina i Kazališni Izložbeni Odbor bio bi mnogo zahvalan svakomu tko bi mu ustupio za Kazališnu historičku izložbu bilo sliku ili crtež ili dagerotipiju, eventualno siluetu rezanu od črnoga papira, kakav list, pjesmu, spomenar, lepežicu ili kakav drugi slični takav predmet bilo koje od ovih »Dobrovoljkinja«, iz onog vremena i iz vremena poslije toga, da se na ovoj izložbi oda zaslužena počast Osnivačicama Hrvatskoga Kazališta u Zagrebu. Zamolimo predmete kao što i upute kod koga bi se mogao koji takav predmet dobiti ili naći molimo predati odnosno poslati: Kazališnom Izložbenom Odboru (Hrv. Narodno Kazalište u Zagrebu) ili Andriji Mičinoviću, Zagreb, Samostanska 18/II., koji prikuplja predmete za historičku kazališnu izložbu.

— Prvi Leksikon Robe na našem jeziku. Kao u drugim strukama, tako nismo ni u privrednoj struci imali do nedavno ni najpotrebnijih priručnih knjiga. Prilike se i u tome popravljaju i danas već imamo dobar broj knjiga, koje mogu privredniku poslužiti u njegovom radu i težkoj borbi za opstanak. Medjutim manjkala je jedna od najpotrebnijih knjiga Leksikon Robe kakovih privrednici u Njemačkoj i drugim zemljama imaju nekoliko, a mi sve do sada nismo imali ni jednog. Sada je i-toj potrebi zadovoljeno i za kratko vrijeme iziće u nakladi »Prosvjetne nakladne zadruge«, koja je do sada u svojoj Privrednoj Biblioteci izdala mnogo hvaljenu Zecovu Trgovačku aritmetiku i uputu o valutama, devizama, efektima. (Cijena Din 60.) Marjanovićevu. Nauku upravljanja ili Znanstvenu organizaciju rada (cijena Din 15) s naročitim osvjetom na naše privredne prilike i konačno Leksikon trgovačke i gospodarske robe ili kratki Leksikon Robe, što ga je napisao profesor Milutin Urbanj mnogogodišnji nastavnik više gospodarske škole i trgovačke akademije. U Leksikonu Robe sabrano je sve što mora znati svaki tko proizvodi ili prodaje bilo koju vrstu robe, koja se promeće u našoj domovini pod bilo kojim imenom. U njemu je opisana proizvodnja i način dobivanja svake robe ili sirovine, njena svojstva i vrstnoća, kao što i nabavna vrata, tržišta i usanse. Knjiga obuhvata 17 araka dvostupačnog sloga, a cijena joj je Din 70.—. Dobiva se u svim većim knjižarama i kod Prosvjetne nakladne zadruge, Zagreb, Gundulićeva ulica 24.

— Osveta radi devojke. Na poti proti selu Fudine pri Podgorici so našli mrtvega seljaka Mahmuda Gravatovića, ki je bil zavratno umorjen. Gre za slučaj osvete radi dekleta.

Vest ga je pekla

Te dni je prišel na zagrebško policijo neki človek, ki je izjavil, da je leta 1919, izvršil roparski umor in se nato skrival. Ker pa ga je pekla vest, ni mogel več vzdržati in je prišel, da si jo olajša.

Ta človek je Franjo Ban, rojen leta 1895. v Višnjici, okraj Ivanec, po poklicu trg. potnik, popreje pa pek in mlinar. Izpovedal je, da ga je nagovoril njegov stric Johan Ban iz Hercegovca, da umori in oro-pa mlinarja J. Kosana. Šel je v družbi Antona Nežića in Kosanu in razgovarjali so se glede prodaje mlina. Mlinar je smatral ponudbo Bana in Nežića za resno in odšel so na polje, da bi se dogovorili radi prodaje. Ban pravi, da ni hotel izvršiti zločina, da pa ga je silil Nežić. Čim so se vrnili v sobo, je Ban štrikrat ustrelil na mlinarja in ga ubil. Nežić je navlil na njegovo ženo in jo z udarci omamil, nato pa sta oropala mlinarjevo stanovanje in pobegnila.

Zagrebške »Novosti« prinašajo podrobnosti o zločinu, ki jih je navedel tasta umorjenega Kosana, Franjo Ban je bil nameščen kot mlinarski pomočnik pri mlinarju Zaviču. Nekega dne je prišel Kosan v Banovo Jarugo, da od Zaviča kupi mlin. Razgovor je poslušal tudi Ban in tako izvedel, da ima Kosan denar. Čim sta se Zanič in Kosan pogodila, je zadnji rekel Zaniču, da naj pride po denar v Jagodino, kjer ima svoj mlin. Kmalu za tem je prišel v Jagodino tudi Fr. Ban z Antonom Nežićem. Ban je prosil Nežića, da bi mu dal mlin, katerega je kupil od Zaniča, v najem. Nežić je predstavljal kot svojega tovariša. Ves dan sta ostala pri Kosanu in tudi večerjala pri njemu. Po večerji je odšla Kosanova žena k počitku, moški pa so se razgovarjali dalje. Ko je Kosan vprašal Nežića in Bana, kje hočeta spat, sta odvrnila, da raje na prostem, nakar jima je mlinar prinesel ven dve plahti. Takoj nato pa je počilo več strelcev in mlinar se je mrtev zrušil na tla. Zločinca sta nato vdrla v sobo, ranila mlinarjevo ženo in oropala stanovanje. Ženi je uspelo, da se je skrila na podstrešju. Ban in Nežić sta nato pobegnila. Odnesla sta 28.000 kron. Zločin je bil takoj odkrit, prijel pa Nežić, dočim je Ban pobegnil na Grško. Nežić je bil pred zagrebškim sodiščem obsojen na 7 let ječe, proti skesanemu Banu pa se bo v kratkem vršila razprava.

Osveta varanega ženina

Senzacija ljubljanske kronike. — Beg ženina izpred oltarja.

Ljubljana, 8. oktobra 1925.

Stolno mesto Ljubljana je zadnje dni obogatelo za romantičen dogodek, ki je dal povod raznim govoricam, razmotiranjem in gostilniškim modrovanjem, predvsem pa je bila to zadeva, ki je razveljavila stari klepetuljam in zarjavelim devicam. Zgodila se je ta storija tako-le:

Podjeten obrtnik, že bolj prileten, baje vdovec z enim otrokom, se je ogrel za mlado, brhko in temperamentno mladenko, čije čari so ga omamili in zaslužili. Tudi njej je bil on všeč. Ni dolgo trajalo, pa sta slavila svojo zaroko. Zarocenec je bil takoj za več let mlajši, ona pa si je od veselja kar brisala solze.

»Takole ob trgatvi enkrat se poročiva« je pravil dobričina vdovec prijazno mežikajoč svoji izvoljenki, kateri je od veselja zaigralo srce.

Nedavno, bilo je menda pred dobrimi 14 dnevi, je sedel naš prijatelj prav židane volje v prijazni gostilnici. Slučaj je nanesel, da je naletel tu na dobrega znanca, s katerim sta popila polico vina, nato se enega in še enega. In vino veritas! Ta latinski pregovor je dobil tu nov dokaz. Razvil se je živahen razgovor, v katerem je naš ženin polagoma po ovinkih priznal, da se misli prihodnje dni poročiti. »Eja«, je pripomnil prijatelj Francelj. »Kakšna pa je tvoja nevesta? Al je kaj prida?« Je dalje radovedno povpraševal Francelj. Prijatelj ženin, ki je menda komaj čakal na to vprašanje, je žarečega obraza hitel slikati svojo bodočo ženo, hvaleč in v nebesa povzdigoč vse vrline svoje ljubljene Metke.

»Kaj, Metka je?« je nenadoma prekinil Francelj razgoretega ženina. »In kako se piše?« Ženin je nato ravnodušno pripomnil: »Metka K...«

Hotel je še nadaljevati svoj slavošpev o vrlinah svoje Metke, nenadoma pa je prijatelj Francelj planil pokonci, kakor bi ga pičil gad. »Kaj? Ali prav čujem? Metka K... Ta, ki je bila predvčerajšnjem moja ljubica... S tako se češ poročiti! Ha-ha-ha.« Izbruhnil je v silen krahot.

Presenečeni ženin je obstal, kakor bi treščila strela vanj, nato pa se mu je iz ust izvil divje in hripavo: »Lažeš!« Dalje ni mogel. Toda Francelj je ostal miren. »Pomiri se prijatelj, hočem ti vse pojasniti.« In nato je razočaranemu kandidatu svetega zakona na dolgo in široko pripovedoval o svojem znanstvu z Metko in nadaljnji pikantni doživljaji. »Prokleta babal!« se je izvolil ženinu iz ust in že je hotel planiti iz gostilne, hoteč se menda takoj kruto maščevati nad nezvesto izvoljenko. Hipoma

Iz Ljubljane

Na sobotnem Koroškem večeru v Unionski dvorani nastopi poleg tenorista Banovca troje ljubljanskih pevskih zborov in sicer: »Glastena Matica«, »Ljubljana« in »Ljubljanski Zvon«. Sporedne je skrbno sestavil in bo nudil vel umetniški užitek. Polna Unionska dvorana naj pri tej priliki resno manifestira za koroške Slovence. Predprodaja vstopnic od Din 25 navzdol je v Matični knjižarni na Kongresnem trgu. Rojaki, posetite akademijo!

— Prodaja cvetic na živilskem trgu. Mestno tržno nadzorstvo razglasi: Z ozirom na to, da je bilo vrnarstvo z naredbom ministrstva trgovine in industrije z dne 13. julija 1925. Uradni list št. 68-219, izvršeno med rokodelske obrti, se prepoveduje prodajo umetnih šopkov, vencev in aranžmajev na Vodnikovem trgu vsakomur, ki se ne bi mogel izkazati z obrtnim listom za vrtnarsko obrt. Izvzeti so le oni prodajalci, ki se pečajo s pridelovanjem zelenjave in cvetic, brez izvežbanega osovja (vrtnarskih pomočnikov) in brez priprav, ki so potrebne za umetno vzgajanje cvetic kot leh, rastlinjakov itd. Kot taki pridejo predvsem v poštev kmetje, okoljani in zlasti pridelovalci zelenjave in ljubljanski predmestiji.

— Regulacija Gradaščice, Glinšice in Malega grabna. Po več nego poldrugoletnem obravnavanju, ki je imelo premagati razne ovire, izdalo je končno vodopravno oblastvo odlok, s katerim odobruje načrte za regulacijo Gradaščice, Glinšice in Malega grabna, kakor jih je predložil Glavni odbor vodne zadruge za obdelovanje Ljubljanskega barja. Projekt pa je stopil že tudi v štadij izvršitve. Prišel se je kot prva etapa te prepotrebne regulacije graditi modern betonski jez pri Kozarjih. Gradnjo je prevzela Stabna družba v Ljubljani kot najcenejša ponudnica in ima biti jez dogotovljen še pred zimo. Čim bo jez zgrajen in bodo dana potrebna sredstva, se namerala še to zimo prirediti za uravnava struge Gradaščice od Viča do izliva v Ljubljano, nakar prideta na vrsto Glinšica in Mali graben. Pozivamo vse merodajne činitele, da to akcijo podpirajo, posebno naj bi država izdala subvencijonirala to, ne samo narodno-gospodarsko važno, marveč tudi iz zdravstvenih in vodovarstvenih ozirov potrebno podjetje.

— Zahvala. Vsem prijateljem in znancom, ki so se me v iskrnih in toplih besedah spomnili povodom moje zlate poroke, se najpriprčneje in najtopleje zahvaljujem. Karol Poljak senior, veleindustriec.

— Zdravstveno stanje mesta Ljubljane. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času do 7. oktobra beleži tole statistiko: Umrlo je 22 oseb, 13 moških in 9 žensk. Smrti vzroki: škrlatinka 1, druge nalezljive bolezni 1, jetika na sopilih 3, rak in druge zle novotvorbe 2, bolezen na srcu 2, pljučnica 1, driska in vnetje črevesa 1, prirojena slabost 1, druge bolezni 10. V tem času se je rodilo 27 otrok, 13 dečkov in 14 deklic (3 mrtvorjen). Naznane nalezljive bolezni: Skup tifus bolezni 2. škrlatinka 3, davica 2.

pa se mu je zjasnil obraz. »No le počakai, kanaliar! Ti si jo zaigrala meni, jaz jo bom pa tebi, da boš pomnila!«

S prijateljem sta potem zasnovala zloben načrt, ki sta ga nato v celoti izvedla. Naš ženin je šel nato mirno domov in legel spat. Kako je spal, tega kronika ne pove. Najbrže je razmišljal in »tuhtal« celo noč. Drugo jutro se je odpravil k Metki. Prijazno jo je pozdravil in hinavsko sladko vprašal: »No srček, kako se imaš? Ali si že nakupil vse potrebno za poroko? Več, kupi si še to in ono.« Ji je razlagal s prikrito ironijo. »In povabi tudi svoje sorodnike, znance in prijatelje«. Zadnje besedo je posebno naglasil, Metka je vse svečano obljubila. Blizal se je dan poroke, dan združenja! Nevesta je bila kakor makov cvet, ženin živahnejši nego običajno. Končno je napočila usodna ura. Zunaj pred nevestinim domom se je pojavila elegantna kočija, v katero je bil vprežen par belcev, Metka, vsa žareča prikrte radosti, je vstopila. Bila je res zala. Svičena poročna obleka se je je tesno oprijemala ter se povečala njeno stasitost. Na glavi je imela mirtin venec. Tudi ženin je bil čeden, kakor iz škatlice. Odpeljala sta se v cerkev, sledila jima je kočija s pričami.

Pred eno najlepših ljubljanskih cerkva sta se kočiji ustavili. Ženin in nevesta sta izstopila, istotako poročni drugi. Prišli so pred oltar. Orglje v cerkvi so mogotčno zabučale, pred oltarjem se je pojavil duhovnik s štoljo. Po običajnih uvodnih formalnostih je stopil nato pred oboje zakonca.

V tem trenutku pa je ženin komaj slišno izjavil: »Oprostite me za trenutek...« in že je odšel pri stranskih vratih. Prepričani, da mu je postalo slabo, so nevesta, svatje in duhovnik ostali v cerkvi. Čakajo, čakajo, toda ženina ni od nikoder. Minulo je pol ure, nato še druge pol. Duhovnik je postal nepotrpežljiv in je pripomnil, da žal ne more čakati dlje in je odšel. Svatje, ki so vedeli za kaj gre, so se na tihem muzali, nevesta Metka pa je izbruhnila v krčevit plač. Morali so jo podpreti, da se ni onesvestila. Nato so svatje odšli iz cerkve, vodeč potro nevesto Metko s seboj.

Ženin je izginil kakor kavra. Dva dni ga niso videli. Tretji dan se je pojavil v veseli družbi. To je bilo krahota. In mesto, da so ga želeli pri poroki, se je družba na kontno zlobnega ženina pošteno nalezla mošta.

Nesrečna Metka tava sedaj zbegana po Ljubljani. Leta od Poncija do Pilata, povsod zahtevaje svoje pravice. Pravi, da še ni konec vsega in da bo govorilo še sodišče, ženin-vdovec pa se samo krahota.

— Koroški dan v Mostah. Podružnica Kola Jugoslav. sester v Mostah priredi v soboto dne 10. oktobra 1925 ob 19. uri v šolski telovadnici manifestacijsko zborovanje, skupno z vsemi društvii v Mostah, v spomin nesrečnega koroškega plebiscita. Pevske točke izvaia »Slov. pevsko društvo Moste«, ostali program je razviden z lepakom. Vsi brez razlike strank in stanu, udeležite se tega obće narodnega zborovanja!

— Mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani. (Gospodinjstva šola). Večerni kuharski tečaj v Mladiki. Vpisovanje se vrši samo v petek, 9. t. m. od 17. do 19. ure in v soboto od 15. do 17. ure.

— Sestanek odraslih abstinentov v Ljubljani se je vršil v torek, 6. oktobra 1925 v stalni higijenski točilnici na velesejmu. Sestanku je prisostvoval v zastopstvu inspektorja ministrstva narodnega zdravja g. dr. Katičiča šef higijenskega zavoda g. dr. Ivo Pirč. Sestanek je sklenil ustanoviti v Ljubljani društvo »Treznost«, katero bo včlanjeno v sarajevskem »Savezu Treznosti«. Pripravljalni odbor je sledeče sestavljen: predsednik dr. Fedor Mikšič, tajnik Rudolf Horvat, blagajnik Angelo Cerkevnik, odbornika Mirko Puhar in Mirko Zargaj. Člani društva se obvežejo poleg oseb-

ne abstinence, da ne bodo ponujali, izdelovali, kupovali, prodajali in prenašali alkoholnih pijač. Prihodnji sestanek se objavi v časopisih. Abstinenti, ki bi želeli postati člani društva, naj se izvolijo vpisati v društveno knjigo v »Stalni higijenski točilnici« na velesejmu (Lattermannov drevored), poleg stalne higijenske razstave.

— Tečaj za moderne plesne pod vodstvom plesnega učitelja g. prof. Trošta, oziroma ge. Tuljakove otvoril »Atena« v kratkem. Vabijo se gospe, gospodične in gospdje, da se priklase k vpisovanju v čim večjem številu dne 10. 12. in 13. oktobra od 5. do 7. ure popoldne v ortopedskem zavodu v Mladiki, pritličje.

— Plesni krožek »Tabor« ponovno vabi člane in članice bratskih sokolskih društev ter po njih vpeljane goste k udeležbi plesnih vaj, ki se bodo vršile vsako nedeljo od 20. do 23. ure v dvorani Kazine. Otvoritev istih v nedeljo dne 11. t. m. ob 20. uri s sodelovanjem društvenega orkestra. Prijave sprejema brat Albin Turk, trg., Trešernova ulica 48. — Odbor. 1755

— Naše deklice morajo že zgodaj misliti na to, da se priuče gibčnosti in gracioznosti, kajti ko jih vabijo kasneje, rečimo gg. maturanti k prvim plesnim vajam, jim je silno neprijetno, ako jim je tuj vsak korak plesne šole. Neokretne in nerodne so še bolj žalostne in v zadregi, ker mladi plesalci so brezobzirni in izbirajo najraje le dobre, pripravne plesalke. Tako je neštetokrat krivla le zmemarjena telesna vzgoja, da se zagrenijo prve vesele urice v družabnem življenju naših mladini. Ne glejmo naših plesnih šol le z vidika plesanja in rajanja. Plesna šola so vzgojna tla družabnosti in lepega nastopa, kar manjka po večini nam Slovincem. Deklica, razočarana po prvem stiku z družbo, postane rada čemerna, samosvoja, plaša, Starši, mislite na to v pravem času. Društvo »Atena« spremlja otroke od prve razvojne dobe dotlej, da ga izroči svetu. S svojim plesnim odsekom da priliko v posebnih tečajih za otroke, nadalje same deklice in same dečke, da se priučijo mladina stopnjevanje bontonu, plesu oziroma ritmičnim plesnim vajam. Plesno šolo vodi gospa Tuljakova, prva moč letošnjega opernega baleta, in pedagog g. prof. Trošt. Vpisovanje se vrši dne 10. 12. in 13. oktobra v ortopedskem zavodu v Mladiki, pritličje, od 5. do 7. ure popoldne. 1750

— Mestna zastavilnica ima tomesčno dražbo februarja 1925 zastavljenih predmetov 15. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne.

— Godbeno društvo »Gradašče Vič-Glice, Rožna dolina« vabi vse podpirne člane na ustanovni občni zbor, ki se vrši dne 11. oktobra t. l. ob 9. uri popoldne v restavraciji Novi dom. — Odbor.

— Orjuna St. Jakob - Krakovo - Trnovo priredi predavanje pri Steinerju na Opekarski cesti št. 31, da se na ta način spomni »Koroškega dne«. — Zato v nedeljo 11. t. m. ob 6. uri vsi k Steinerju. — Zdravo!

— Plesna vaja trgovskih akademikov se vrši v petek 9. t. m. točno ob 20. uri.

— Podružnica vojnih invalidov v Ljubljani vzprizori v nedeljo 11. oktobra t. l. ob pol 8. zvečer v sokolski dvorani v Mostah veseloigro Titgrona. Vabimo vse prijatelje vojnih žrtve, da se udeležijo te prireditve, da tako pomagajo vojnim žrtvam. 1752

— Merkurjeva knjižnica se odprla zopet po daljšem presledku v ponedeljek dne 12. oktobra. Knjižnična ura bo vsak ponedeljek od 1½ 7. ½ 8. ure zvečer v društvenih prostorih, Gradišče 17/I. Na razpolago so razne leposlovne in strokovne knjige. — Odbor. 1756/n

— Premog za vojne invalide po znižani ceni. Pismene, odnosno ustmene prijave redni h članov vic) sprejema Ljubljanska podružnica U. V. I. s a m o d o 12. t. m. med uradnimi urami. 1754/n

— Odpovedana licitacija. Direkcija državnih železnic v Zagrebu obvešča Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, da se licitacija, razpisana za 25. t. m. glede dobave 22.399 komadov hrastovih pragov ne bo vršila, ker se bo potreba krčila iz državnih gozdov.

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je naš ljubljani soprog, oziroma oče in brat, gospod

dr. Ivan Šusteršič

danes ob 22. uri po daljšem bolehanju, prevaden s svetimi tolažili mirno v Gospodu zaspal. Pogreb se vrši jutri v petek 9. t. m. ob 16. iz hiše žalosti Miklošičeva cesta št. 6.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1925.

Bogomila Šusteršič, soproga
inž. Ferdinand Šusteršič, sin
Alice Šusteršič, sinaha
dvorni svetnik v p. Abdon Šusteršič
in admiral Alois Šusteršič, brata.

Gospodarstvo

Bilanca naše zunanje trgovine

Sodeč po prvem polletju letošnjega leta bo bilanca naše zunanje trgovine letos pasivna. Uvoz je znašal namreč v prvem polletju 1924. leta 3.819.215,980 Din, v prvem polletju letošnjega leta pa 4.602.941.563 Din. Uvoz je torej v prvi polovici letošnjega leta za 783.725.683 Din večji kot lani samo v poljedelskih pridelkih, kavičkah, gutaperči, papirju, strelnem orožju, kamposoških in nekaterih drugih izdelkih, dočim je pri vseh drugih vrstah izvoznega blaga nazadoval. Ker vse kaže, da bo do polja glavni kvantum naših živih in izvoznih šele spomladi, bo razmerje med izvozom in uvozom v drugem polletju v glavnem isto kot je bilo v prvem. Tako se nam obeta letos pasivna zunanjetrgovinska bilanca. Tega stanja ne more zboljšati niti naša lesna in železna kriza, ki je v prvi polovici letošnjega leta, ker preživljajo skoraj brez izjeme težko krizo. Če hočemo torej spraviti zunanjetrgovinsko bilanco v ravnotežje, moramo znižati uvoz. To bi pa pomenilo omejitve kulturnih potreb. Merodajni čimtelji stoje pred važnim problemom. Vsi vemo, kaj pomeni za državo pasivna zunanja trgovina in kakšne posledice lahko nastanejo, če se proces nazadovanja nemudoma ne ustavi. Naša gospodarska politika je krenila na napačno pot. Visoki davki in razne druge pretirane državne, občinske in socialne dajatve, zatiranje gospodarskih problemov na račun političnih razprtij, previsoke postavke v državnem proračunu izdatkov, popolno nerazumevanje interesov naše industrije, trgovine in obrti favoriziranje tujega kapitala na račun in škodo domače podjetnosti, velike in povsem neupravičene koncesije sosednim državam, s katerimi smo sklenili skrajno nepovoljne trgovinske pogodbe, vse to se mora prejeti ali slej maščevati. In res vidimo, da se usodne posledice brezglave gospodarske politike že kažejo. Pasivna zunanjetrgovinska bilanca je prvi korak v neposredno razveseljivo bodočnost, obenem pa glasen memoar vsem onim odgovornim čimteljem, ki še vedno ne uvidijo, da je smotrna in zdrava gospodarska politika temelj vsake države.

—g Zaposlenje inozemcev. Ministrstvo za notranje zadeve je poslalo g. velkemu županu v Ljubljani dopis naslednje vsebine:

„Izvolite narediti, da se obustavi izgon obeh stranaca čije su molbe za uposlenje u toku rešavanja. Novi pravilnik izlazi za nekoliko dana i sve će se molbe naknadno rešavati. Ovo se odnosi na one strance koji se žele upostiti na osnovu zakona i zaštiti radnika i za čiji ostanek od strane policijskih vlasti nema nikakve smetnje.“

—g Popust časnikom za inozemstvo. Po stockholmski mednarodni pogodbi je stopila 1. oktobra v veljavo odredba o takсах za časnike in revije, ki jim je dovoljen 50 % popust od taksa za ostale tiskovine. Na vsakih 50 gramov teže znaša doslej taksa 25 para. Po tem se lahko vporablja železniška tarifa, ki je stopila tudi 1. oktobra v veljavo, po razdalji pošiljave, če je že dana pravica po teži.

—g Dohodki od državne trošarine in taksa. Dohodki od državne trošarine so znašali v avgustu 63.894.964,24 Din, od taksa pa 87.940.379,63 Din. V petih mesecih proračunskega leta 1925-26 so dale takse 82 mil. 663.171,85 Din več kot je bilo predvideno.

—g Pogajanja za trgovinsko pogodbo med Jugoslavijo in Avstrijo. Češkoslovaški poslanik v Beogradu Šeba je posetil pomočnika zun. ministra Markovića in konferiral z njim o pogajanjih za trgovinsko pogodbo med obema državama. Pogajanja se začne v najkrajšem času v Beogradu. Vse je že pripravljeno. Te dni bodo imenovani naši zastopniki za ta pogajanja.

—g Nov borznil zakon. Trgovinski minister Krajač se peča z idejo novega borznega zakona za vso državo. V to svrhu je pozval vse borze, naj mu pošljejo zadavne načrte.

—g Važno za našo kovinsko industrijo. Ministrstvo trgovine in industrije v Beogradu potrebuje v svrhu izdaje dovoljenj za carineprosti uvoz predmetov, ki se v naši državi ne izdelujejo, podatke o tem, ali se izdeluje v Sloveniji sledeče predmete: 1.) Surove strojne transmisijske osovine iz Siemens - Martinovega jekla; 2.) peteline iz medij in flanze za tekstilne stroje; 3.) kolese iz jeklene litine; 4.) jeklene ose, muže za obode, ekonomična ležišča in drug material, potreben za izdelovanje in konstrukcijo železniških vagonov; 5.) kolese iz trde litine za akumulatorske lokomotive ter z osmi iz martinskega jekla; 6.) kolese za tramvajske vozeve, enostavna in dvojna z zobovjem, iz siličium litnega jekla, kakor tudi iz cementiranega in kaljenega materiala. Tvrde, ki izdelujejo navedene predmete, naj to naznanijo do 10. oktobra 1925 zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

—g Tekstilni vzorčni semenj. V Amsterdamu se vrši tekstilni vzorčni velesejem v industrijski palači od 7. do 16. novembra.

To in ono

Oslaparjeni slepar

Ves Pariz se je te dni smejal in zabaval na račun nekega sleparja, ki sta ga dva prebrisana detektiva prav pošteno potegnili za nos. Slepar se je imenoval Je Golf, včasih pa tudi mister John. Njegova specialiteta je bila voditi za nos ljudi, ki imajo radi pod vratom ali na prsih razne vidne znake svojega dostojanstva v obliki križcev in kolajm. Vsakemu častihlepnežu je »mister John« svečano obljubil, da mu preskrbi red častne legije pod pogojem, da mu povrne stroške, ki so bili seveda vedno visoki. Nekega dne sta se zglasila pri Johnu dva moška, stric in nečak, prvi kapitan francoske mornarice, drugi pa nadobudni mladenič, ki je hotel napraviti kariero. Do kariere mu je nameraval stric pomagati z odklopanjem. Ker sta pa omenjena gospoda slišala o uspešnih akcijah mistra Johna, sta se zglasila pri njem. Mister John se je takoj z vso vneto lotil posla. V spremstvu obeh klientov je posetil več uradov, da dobi potrebne informacije. Vsem uradnikom je bilo treba dati primerno odškodnino za prijaznost. Mister John je iz delikatnosti prevzel nagrade, da jih izroči uradnikom in prihrani tako klientoma nepotrebne sitnosti. Posredovalcu se je pa zdelo čudno, da sta postala njegova spremljevalca zelo vesela in da sta se na ves glas smejala, ko ju je neki dan pripeljal na policijsko ravnanstveno, kjer sta morala v predsojni čakati, dočim je šel sam po informacije. Johnovo začudenje se je spremenilo v grozo, ko sta se mu stric in nečak predstavila kot policijska detektiva. Ko je namreč mister John dobil od klientov že 5000 frankov za tekoče izdatke in ko so se domenili, da proslave uspeh s slajno pojedino, sta klienta snela maske in se predstavila. Sleparja so vtaknili pod ključ.

Hotelski tatovi

Nemški listi poročajo o drznih tatvinah, ki se dogajajo v zadnjem času po vseh večjih nemških mestih. Navadno se nastanijo tatovi po najboljših hotelih in v neopaženih trenutkih odpro s ponarejenimi ključki sobe gostov ter vzamejo iz ročnih in večjih kovčgov denar in razne dragocenosti. Ne dotaknejo pa se zabojev. Tudi vse druge reči, ki jih vidijo v kovčkih, puščajo popolnoma pri miru. Poročila o takih tatvinah prihajajo v zadnjem času iz Monakovega, iz Nürnberga, iz Berlina in še od drugod. Vidi se, da morajo biti dobro organizirani in sluitjo se zveze s hotelskimi uslužbenci. Te dni je bila izvršena drzna tatvina tudi v hotelu Bristol v Budimpešti. Tat je vdril v sobe barona Podmaničkega, odnesel ves denar in vse dragocenosti v vrednosti več milijonov. Baron je opazil tatvino, ko je prišel po bo-

gatem kosilu v svoje sobe. Tat je prebival v hotelu nekaj dni, se je kazal napram oseboju zelo radodarnega, tako, da so se mu vsi klanjali. Ko je okradel barona, je spravil vse svoje reči v avto in z največjo vlinudnostjo so se poslovi od njega v hotelu. Policija sodi, da je šel pri svoji tatvini kako pomoč, ki je še tajna, pa jo policija hoče razkriti. — Te dni je bil obsojen v Londonu 71letni James Roberts na deset let prisilnega dela radi raznovrstnih tatvin po hotelih. Ta človek je bil nekdanj bogataš, pa je zapravlil vse svoje premoženje in zašel med tate in vlomilce, katerih je zbral okoli sebe večje število in jih izbornu organiziral. Dolgo časa mu ni mogla oblast blizu, slednjič pa je vendar prišel v roke pravice. Za pomočnico je imel neko mlado žensko, ki je služila po hotelih kot sobarica.

VI BODETE VEROVALI

da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato) „ključ“ traja kakor štirje pari drugih, ako kupite eden par. Dobivajo se v vseh prodajalnah.

Konkurenca železnice

V prometu ameriških Zedinjenih držav se je izvršila v zadnjih letih cela revolucija, po kateri se vedno bolj kaže, kako avtomobil, motorni omnibus in motorni tovorni voz potiskata v stran železnice in tramvaje. Nekatere stranske železnice so že prenehale obratovati. Tekma novih prometnih sredstev z železnicami glede osebnega in tovornega transporta se nadaljuje. Vidimo, da je železnica dosegla svoj vrhunec. Nastal je zastoj v gradbi novih prog, kjer je konkurenca osebnih in tovornih avtomobilov vedno večja in imajo železnice vedno manj dohodkov. V Severni Ameriki je bilo v letih 1800 do 1890 povprečnega letnega narastka dolgotrajnih 7.4000 milj. Potem pa je začelo polagoma padati, pa se je zopet dvigalo, toda sedaj narašča razvoj avtomobilov in odjemlje železniški promet. Tekom prvih sedmih mesecev 1925 se je dolgotrajni ameriških železnic povečala za 692 milj, istočasno pa je bilo ustavljenih železniških črt v dolgotrajni 481 milj, ker se njihov obrat ne izplača več. Skupna dolgotrajni pri tekom zadnjih pet let nanovo zgrajenih železnicah znaša 3780 milj in skupna dolgotrajni železniških prog, ki so v

teji dobili ustavile svoj obrat, znaša 2474 milj. Zgradba deželnih cest iz betona vrlo napreduje in tovorni avto se izkazuje kot cenejši in udobnejše transportno sredstvo kot so železnice.

Novo letalo s tremi motorji

Nemški letalski konstruktor Fokker, ki ima sedaj svojo letalsko tvornico na Nizozemskem, je spravil te dni v javnost svojo najnovejšo konstrukcijo, letalo s tremi motorji. Pripeljal je svoj nov aparat na amsterdamsko letališče Schiphol. Napravljeno je to letalo specijalno za pošto službo v Zedinjenih državah in je naročeno ameriški Fokkerjevi družbi, da izvrši določeno število aparatov. V Amsterdamu izdelani aparat se odpošlje prihodnje dni v Ameriko. Poleg motorja z 200 konjskimi silami v sredini letala je v mali razdalji od kabine pod vsako peroto postavljen še po en enak motor. Na letalu je bilo pri preizkušanju vozniki 8 pasažirjev, 2 letalska voditelja, 150 kg prtljage in potrebna zaloga bencina in olja. Vreme je bilo precej neugodno. Pihal je močan veter in deževalo je. Fokker je startal najprvo z vsemi tremi polno tekočimi motorji. Tekom poletja je bil ustavljen sedaj eni potem drugi stranski motor, ne da bi stroj v svoji zmoglosti za manevriranje kaj trpel. Stroj se da izbornu voditi in njegova stabilnost je izvrstna. Varnost svojega letala je dokazal Fokker tudi še s startom s samo dvema tekočima motorjema, dočim je en stranski motor miroval.

— Nov način reklame. Vsako reklamno sredstvo se kmalu obrabi in izgubi učinek. Zato pa iščejo podjetniki, industrijanci, trgovci itd. vedno nove reklamne načine. Nekatere pariški tovarnarji so začeli zadnje čase interesom pošiljati brzojavke, v katerih priporočajo svoje izdelke po najnižji ceni. Ponekod sprejemajo to reklamo s priznanjem, drugod jo pa odklanjajo, kakor pač je vedno pri vsaki vrsti reklame.

* Občina, ki si ne more izbrati župana. Občina St. Maurice na francoskem štedje samo 28 volilcev. Štiri leta je že brez župana ter noče nihče prevzeti te časti. — Sklicanih je bilo že polno sej, toda vse so bile nesklepne. Sedaj se je najstarejši odbornik odpovedal in sledilo mu je takoj vseh ostalih pet. Vršile se bodo nove volitve in potem bo občina najbrže nadajala župana.

— 40.000 let stara človeška lobanja. V kamnolomu pri Erfurthu na Nemškem je preparator weimarskega muzeja našel 40 tisoč let staro človeško lobanjo, ki so jo prenesli v muzej.

* Sedemstisoč kilogramov težak meteor. Leta 1818. so našli v Grenlandu največji doslej znani meteor, ki je težak okoli 7000 kg. Po prestanih velikih težavah so spravili ta kamen sedaj na ladjo in ga prepeljali v København.

Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev LUDOVIK BARAGA, LJUBLJANA Telefon 980 Selenburgova ulica

Mali oglasi, ki služijo v porokovalne in socialne namene običajno, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.

MALI OGLASI

Zenitve, dopisovanje ter oglaševanje strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 10. Najmanjši znesek Din 10

Službe

Ekonomski zmožen, z večletno prakso — išče službo na graščini ali večjem posestvu. — Ponudbe pod »Ekonom/3702« na upravo »Slov. Narod«.

Prodajalka

mešane stroke (samostojna), poštna, prijazna in potrpežljiva — sprejme s 15 t. m. — Ponudbe pod »Poštena/3760« na upravo »Slov. Narod«.

Trg. pomočnik

vojaščin prost — išče službo v mešani stroki v mestu ali na deželi. Ponudbe pod »Marljiv/3764« na upravo »Slov. Narod«.

Mašinski majstor

upučen u električni posloj — traži se za tvornico kemičnih proizvodov v zapadnoj Hrvatskoj. — Pruža se stan v naravi. — Nastup službe odna. — Ponudbe sa plačevnim zahtevom imajo se pri ložitvi papiše sviedočiti. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Mojster/3742«.

Strojepisna

začetnica, večša slovenskega, srbohrvatskega in nemškega jezika — išče službo. — Glede plače po dogovoru. — Dopisi pod »Strojepisna/3703« na upravo »Slov. Narod«.

Pouk

Nemščino

poučuje gospa. — Ponudbe pod »Nemščina/3757« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Sokali

Išče se lokal

za stanovanjem za častničarsko obrt. — Dopisi pod »Delavnica/3767« na upravo »Slov. Narod«.

4 betonirani hlevi

(vsak za 2 konja), pripravljeni tudi za skladišča, bivše živinske bolnice na Poljanski cesti, se oddaja takoj najvišjemu ponudniku. — Ponudbe poslati na: Kmetijsko družbo, Turjaški trg 3. 3751

Prazna soba

s posebnim vvhodom, pripravnica za pisarno, po potrebi tudi dve sobi — se odda v najem v sredini mesta — proti takojšnemu plačilu enkratne letne najemnine. — Ponudbe pod »Ugodno/3743« na upravo »Slov. Narod«.

Prodam

Večji kovčeg

prapraven za potnika — se proda. — Dopisi pod »Kovčeg/3766« na upravo »Slov. Narod«.

Otroški voziček

dobro ohranjen — se ceno proda. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Voziček/3765«.

Piano

ki igra tudi na vijalo, jako lep — se takoj proda. — Vpraša se: Ahadjeva cesta 5 (gostilna). 3769

Razno

Oglejte

si največje zalogo velourjev v Ljubljani — v modnem salonu Stuchly-Maške, Ljubljana. 3747

Ia Trapist Tilziter i Grojer sir

samo punomastan nudja uz dnevnu cijenu. Zeljeznicom i poštom šalje uz puzecu — Mljekarna Karlo Laznicky, Dežanovac. 3721

Filce

vseh barv in oblik, krasne »Herrenfasone« le 125 dinarjev vsak — v modnem salonu — Stuchly-Maške, Ljubljana. 3748

Hrana

Buffet un — »Dvorec« priporoča okusen obed in večerjo za 15 Din dnevno. 165/L

Ako se hočeš hitro in bogato poročiti, ne pozabi inserirati v „Slov. Narodu“!

Industrija kovinskega blaga išče energičnega poslovodjo.

Biti mora strokovnjak v izdelovanju okovov, ključavničarskega blaga in razl čnih štanc. Za stanovanje dobi sobo in kuhinjo s pritliklami. Ponudbe na poštnski pretinac 334, Zagreb I 3758

Najstarejša slovenska gleskarska in ličarska delavnica

Ivan Brčić, Dunajska c. 19, se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerne. 1798

Najcenejše kupite samo pri Josip Petelincu

Volno, trikotaže, roknavice, nogavice, nahrbtnike za šolarje in turiste, potrebščine za življenje, krojače, čevljarje in sedlarje NA VELIKO IN MALO Ljubljana 138-L (blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

Darujemo za sokolski Tabor!

Nudimo 10 vagona nove kuruze u štoržu

vremeno suhe (zeitgemäss trocken), dobavno do konca oktobra, postavno vagon in postaja BUKOVICA (Slavonija). Cena 100 kg Dinara 75. — Poštni in brzojavni naslov: Scharf i Scheiber, Nova Bukovica (Slavonija) 3728

Zahvala.

Za vse dokaze odkritosrčnega sočutja ob prerani smrti naše nadvse ljubljene, dobre in nepozabne sestre, kakor tudi za mnogoštevilno spremstvo na njeni zadnji poti najsrčnejša hvala!

Dalje se iskreno zahvaljujemo darovalcem prekrasnih vencev in šopkov in onim, ki so obiskali našo ljubljeno za časa bolezni in zanj molili.

Blagopokojno priporočamo v blag spomin in pobožno molitev.

Ljubljana, 7. oktobra 1925. 3755

Globoko žalujoči sestri Fani in Ivanka Gestrin

Kupim 3762

za 500.000 švicar. frankov

zbirke pisemskih znamk,

vendar samo boljše objekte, kakor tudi posamezne raritete in stare znamke na kuvertah po najvišjih cenah. Izrabite ugodno priliko, ki se nudi!

Plačam takoj v gotovini v poljubni veljavi.

Najstrožja diskrecija. Za dragocene stvari pridem sam. Izprane ponudbe z navedbo cene nasloviti na

Eugen Sekula, Villa „Heimeli“ Luzern (Švica).

Pazite na adresu!

Korespondenca: (francosko, angleško, nemško). J. H. 5115 Lz.

Krčno žile 189-L

si zavarujte s pat. ANTIVARIX obvezo. —

Cena: 150 Din

Naročila: M. BARTL, Stritarjeva ulica 2

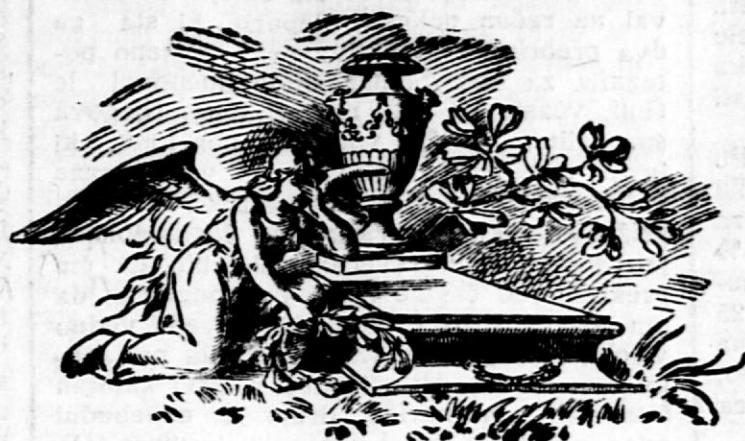
Za večjo manufakturno trgovino se išče dober mlad pomočnik prodajalec

Istotam se sprejme BLAGAJNIČARKA, katera bi ob enem opravljala pisarniška dela. Pogoji: znanje stroje-pisja, perfektno slovenske in nemške korespondence in knjigovodstva. — Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod Prodajalec in blagajničarka — 3759.

Gospo, ki hočejo biti elegantne, zahtevajo samo 3756

Les Tissus A.G.B.

Trgovci, ne zamudite si nabaviti pravočasno ter tako zadovoljiti svojih odjemalcev. — Prodaja samo na veliko: ZAOREB, JELACICEV TRG 20/III. TELEFON 6—99.

Načelstvo Ljudske posojilnice r. z. z n. z. v Ljubljani javlja žalostno vest, da je umrl njen ustanovitelj in dolgoletni načelnik

dr. Ivan Šusteršič

odvetnik i. t. d. v Ljubljani.

Pogreb bo v petek, 9. oktobra 1925 ob 16. uri iz palače Ljudske posojilnice na Miklošičevi cesti št. 6.

V Ljubljani, dne 8. oktobra 1925.

3768

Upravni svet Prometne banke d. d. v Ljubljani naznanja tužno vest, da je ustanovitelj zavoda in zaslužni predsednik upravnega sveta, gospod

dr. Ivan Šusteršič

včeraj po težki, mučni bolezni preminul.

Pokojnika, ki si je za razvoj našega zavoda stekel nevenljivih zaslug, ohranimo v vedno hvaležnem spominu.

V Ljubljani, dne 8. oktobra 1925.

Upravni svet Prometne banke d. d. v Ljubljani.